

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Sósvertike Község
Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	59
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	66
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	71
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	73
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	74
1. A HEP IT részletei.....	74
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	74
Jövőképünk.....	76
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	77
3. Megvalósítás.....	86
3.1 A megvalósítás előkészítése	86
3.2 A megvalósítás folyamata	86
3.3 Monitoring és visszacsatolás	89
3.4 Nyilvánosság	89
3.6 Érvényesülés, módosítás	90
4. Elfogadás módja és dátuma.....	91

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Sósvertike Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

Sósvertike község a Dunántúl és Baranya megye déli részén, az Ormánságban elhelyezkedő zsáktelepülés, így közúton csak Sellye irányából elérhető, a Drávasztára irányába haladó országútról leágazó mellékúton. A település Sellyétől 7,5 km, Szigetvártól 35 km, Siklóstól 45 km, míg Pécstől 55 km távolságra fekszik. A már az Árpád-korban kialakult települést az írott források 1322-ben említik először, akkor még Wertegy néven.

1. kép: Sósvertike utcafrontja

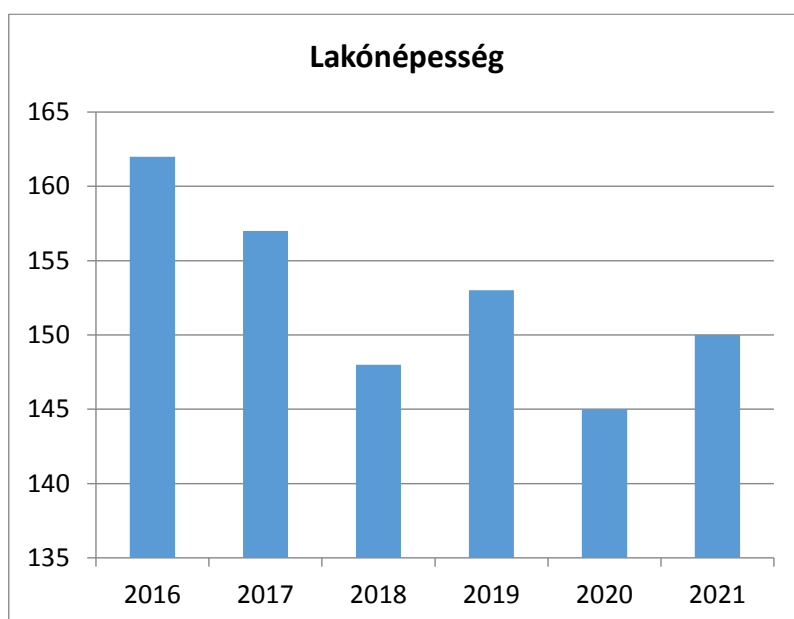
Forrás: Önkormányzati adattár

A község a Sellyei Járás területén fekszik, amely a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet értelmében a „Komplex programmal fejlesztendő járások” közé sorolható. Továbbá a települést a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint a „Társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések között találjuk.

Az ország demográfiai trendjével, vagyis a lakosság szám folyamatos csökkenésével ellentétben Sósvertike népesség száma hullámzó volt, 2016 és 2018 év között csökkent, majd 2019-ben növekedésnek indult, 2020. évben újra csökkent és 2021. évben ismét növekedett, kivételt képezve ezzel a térség többi kistelepülései között. A 2021. évi növekedéssel azonban még mindig nem érte el a 2016. évi lakosság számot, így ahhoz képest 7%-kal kevesebb lakos él Sósvertikén.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	162	bázis év
2017	157	96,91%
2018	148	94,27%
2019	153	103,38%
2020	145	94,77%
2021	150	103,45%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

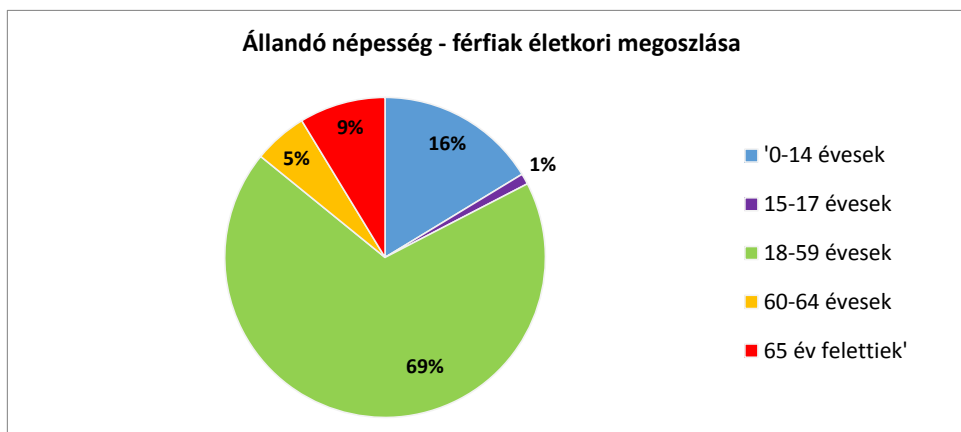
Az életkori megoszlást tekintve magas, 66,9% a 18-59 éves korcsoport aránya az állandó népességben belül, továbbá a 0-17 éves korosztály aránya 20%, míg a 65 év felettek aránya 7,8%, mindez pedig egy egészséges korfát rajzol ki a település vonatkozásában.

Az állandó népességet vizsgálva a férfiak (51,69%) némileg túlsúlyban vannak Sósvertikén a nőkhöz (48,31%) képest. A nemek között életkori megoszlást nézve pedig az általános demográfiai trendekkel ellentétben, a férfiak és a nők szinte kiegyenlített létszámban vannak jelen az egyes korosztályokban a vizsgált településen.

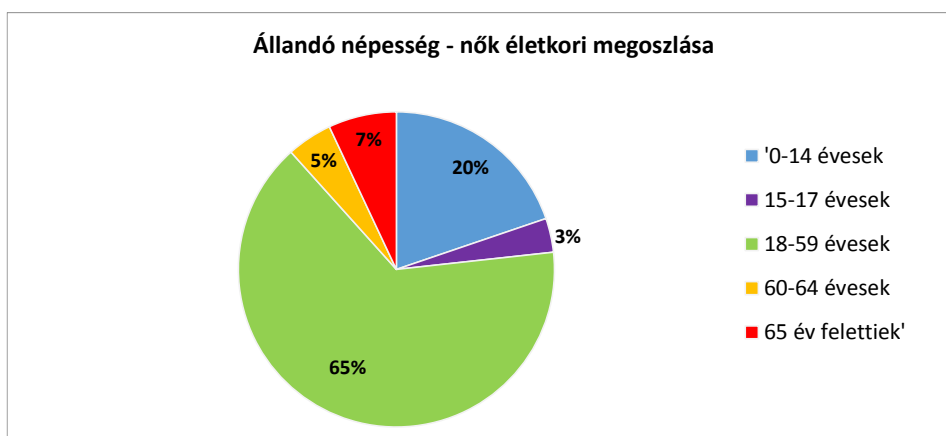
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	92	86	178	51,69%	48,31%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			12	6,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	15	17	32	8,43%	9,55%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1	3	4	0,56%	1,69%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	63	56	119	35,39%	31,46%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	5	4	9	2,81%	2,25%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	8	6	14	4,49%	3,37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A férfiak életkori megoszlását tekintve elmondható, hogy a 18-59 éves korosztály aránya a legmagasabb 69%, majd ezt követi 16%-kal a 0-14 éves korosztály, a 65 év felettek aránya 1%.

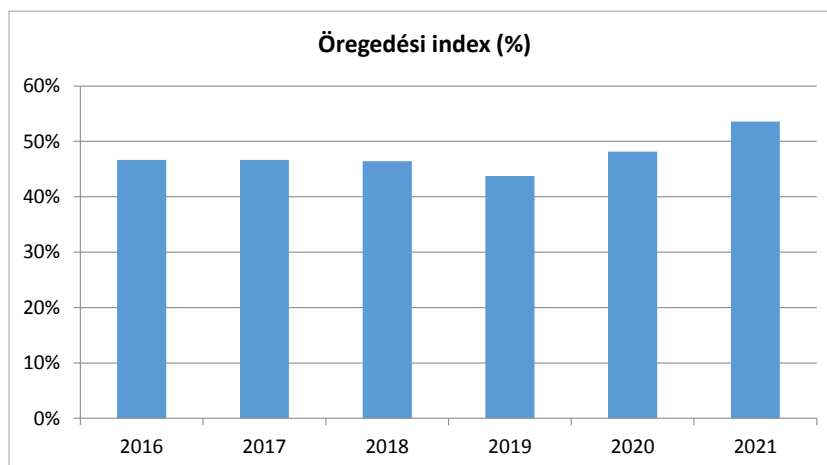
A nők életkori megoszlását tekintve szintén elmondható, hogy a 18-59 éves korosztály aránya a legmagasabb 65%, majd ezt követi 20%-kal a 0-14 éves korosztály, a 65 év felettek aránya 7%.

Bár a település állandó népességét vizsgálva az öregedési index az elmúlt években folyamatosan növekszik, 53,57%-os értékével még így is a legalacsonyabb a térség többi településéhez képest. Sósvertikén a fiatal, 0-14 éves korcsoport az adatok tanúsága szerint lépést tud tartani az idősebb korosztállyal, annak ellenére, hogy a 2016-os évhez képest csökkenést mutat.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	14	30	46,67%
2017	14	30	46,67%
2018	13	28	46,43%
2019	14	32	43,75%
2020	13	27	48,15%
2021	15	28	53,57%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások egyenlegei elég hektikus képet mutatnak a település kapcsán, mindenesetre az szépen kirajzolódik, hogy a legtöbb évben inkább az elvándorlás és a stagnálás volt a jellemző, a legtöbbben 2018 évben vándoroltak el, a 2021-es évet a bevándorlás jellemezte.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	56,78
2017	-31,35
2018	-65,57
2019	26,58
2020	-26,85
2021	27,12

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Sósvertikén az élve születések és a halálozások számát vizsgálva sem találunk egyértelmű tendenciát, így a természetes szaporodás arányszáma szintén hullámzó értékeket mutat, egyik évben csökkenésről, majd stagnálásról, máskor növekedésről beszélhetünk.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-6,31
2017	6,27
2018	0,00
2019	13,29
2020	-13,42
2021	6,78

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Összességében azonban el lehet mondani, hogy alacsony népességszámú falu lévén egy nagyobb család elköltözése is komoly hatást gyakorol a demográfiai trendekre.

Sósvertike Község Önkormányzata a település lakosság helyzetének megfelelően kiemelten foglalkozik a legveszélyeztetettebb célcsoportok (idősek, mélyszegénységben élők – romák, gyerekek, nők, fogyatékkal élők) mindennapi élethelyzetének javítását célzó intézkedésekkel és feladatokkal. Ezért előtérbe helyezi a közszolgáltatások és a szociális alapellátás valamennyi elemének minél egyszerűbb módon történő elérhetőségét, ezzel is segítve a helyi lakosság alapvető jogainak mindenkor megfelelő érvényesülését. Legfőbb küldetésünknek tartjuk, hogy az Esélyegyenlőségi Program a vizsgált célcsoportok tagjainak életében valós és tartós változásokat idézzon elő.

A vizsgált település képe rendet, rendezettséget mutat, mivel a vezetőség közvetlenül, illetve a közfoglalkoztatási programokon keresztül közvetetten is ösztönzi a helyieket, hogy ügyeljenek a község tisztaságára, az utcák, közterületek és a lakóházak előtti területek gondozottságára, melynek eredményét a Sósvertikén készített képek jól szemléltetik. Az ápolt lakókörnyezet hűen tükrözi a lakosok szorgalmát, odaadását, akik szűkös anyagi helyzetük ellenére is sok pénzt és energiát fordítanak mind a lakóházak, mind az utcák és közterek gondozására.

2. kép: A főútca Sósvertikén

Forrás: Önkormányzati adattár

Ez a szorgalom, valamint a közösségi életben való aktív közreműködés és folyamatos összefogás jellemzi az itt élőket, igyekeznek elérni azt a célt, hogy a településen esélyegyenlőségi szempontból senki se kerüljön hátrányos helyzetbe.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sósvertike Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

A helyi esélyegyenlőség megvalósítását célzó programokra és konkrét intézkedésekre jelentős hatással vannak az önkormányzat költségvetési mutatói, mivel a rendelkezésre álló anyagi háttér behatárolja a tervezeteket. A tervek rövid távú megvalósítását az önkormányzat éves költségvetéséről szóló helyi rendeletek szabályozzák, így 2022-ben a 3/2022. (II.22.) számú rendelet. Az Ormánság településeinek szűkös forrásai, alacsony bevételei következtében kevesebb programmal és az intézkedések nehézkes kivitelezésével szükséges számolni. Ezért is igyekszik a vezetőség a pályázatok adta lehetőségeket kihasználni, mind az uniós és hazai költségvetési támogatások esetében.

A vizsgált célcsoportok szempontjából a helyi önkormányzat képviselő-testületének több rendelete is tartalmaz olyan szabályozást, amelyeket figyelembe kell venni:

- Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2021. (IX.23.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszeréről, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról. A rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében szabályozza a pénzbeli és természetbeni juttatások, valamint a szociális ellátások igénybevételének helyi szabályait, rendelkezzen a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének jogosultságáról, mértékéről, igénybevételük módjáról és térítési díjairól. A Képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociális szempontokból rászorult családok életminőségén kíván javítani, egyidejűleg ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárhatót annak érdekében, hogy családjuk eltartásáról elsősorban kereső tevékenységből származó jövedelemből tudjanak gondoskodni.
- Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2021. (IX.23.) önkormányzati rendelete a falugondnoki szolgálatról. A rendelet célja, hogy az önkormányzat a falugondnoki szolgálat működtetésével enyhítse közigazgatási területén az intézmény és szolgáltatások hiányból eredő hátrányokat, segítse az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást, az egyéni és közösségi szintű igények kielégítéséhez segítséget nyújtson, biztosítva ez által a lakossági életfeltételek javítását.
- Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2018. (VIII.8.) önkormányzati rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról. E rendelet célja, hogy az önkormányzat művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembe vételével

a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján meghatározza az önkormányzat közművelődési feladatait, azok ellátási formáját, finanszírozás módját és mértékét. Ugyanis minden polgárnak joga van kulturális örökségünk megismeréséhez és elsajátításához, személyiségének a művelődés általi fejlesztéséhez, valamint a kulturális értékek birtokba vételéhez szükséges esélyegyenlőséghez. Az önkormányzat biztosítja a nyilvános könyvtári ellátás jogszabályban rögzített rendszerének működtetését, alapkövetelményeit és meghatározza a működtetés alapfeladatait. A rendelet értelmében az Önkormányzat közművelődési feladatai ellátása érdekében közösségi színteret tart fenn, amelynek a művelődési házat (7960 Sósvertike, Petőfi u. 11.) jelöli ki.

- Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2017. (X.3.) önkormányzati rendelete a természetben nyújtott mezőgazdasági terménysegélyről. E rendelet célja, hogy a „kistérségi startmunka mintaprogram” mezőgazdasági programeleme keretében megtermelt mezőgazdasági terményfeleslegből természetben nyújtott mezőgazdasági terménysegélyt biztosítson, megállapítsa az igénybevételének helyi szabályait és rendelkezzen a jogosultság feltételeiről. Mezőgazdasági terménysegély állapítható meg a szociálisan rászorultak részére és a terménysegély kizárólag természetben nyújtható.
- Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2016. (XII.7.) önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátás körzeteiről. A rendelet értelmében Sósvertike község teljes közigazgatási területe egy háziiorvosi, egy házi gyermekorvosi, egy fogorvosi, egy iskola-fogorvosi, egy iskola-ifjúságorvoslási és egy védőnői körzetet alkot, továbbá az alapellátáshoz kapcsolódó gyermek és felnőtt (vegyes) háziiorvosi ügyeleti ellátást az önkormányzat társulási formában látja el, amelyek székhelye az Ormánság Egészségközpontban, 7960 Sellye, Bodonyi Nándor utca 1. cím alatt található. A fogorvosi ügyelet vonatkozásában az ügyelet székhelye a 7626 Pécs, Lánc utca 12. szám alatt fekszik.
- Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2009. (XII.16.) önkormányzati rendelete a szociális földprogramról. A program során a termés a helyi lakos tulajdonába kerül. Előnevelt csirke nevelése esetén az állatokat 6 hetes korukig kell nevelni, azok a kötelezettség teljesítéséig az önkormányzat tulajdonát képezik. A határidő letelte után az állatok a kedvezményezett tulajdonába mennek át. Az előállított mezőgazdasági terméket a családok kötelesek saját háztartásukban felhasználni.
- Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2018. (X.24.) önkormányzati rendelete az egyszeri szociális célú tűzifa támogatás helyi szabályairól. A rendelet célja, hogy a Képviselő-testület az önkormányzat részére biztosított forrásból megvásárolt tűzifa keret vonatkozásában megállapítsa az ellátásra való jogosultság feltételeit valamint a támogatás nyújtására vonatkozó eljárás rendjét. Az önkormányzat kinyilvánítja, hogy az általa biztosított tűzifa természetbeni támogatás célja és rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson a szociálisan rászorulóknak részére a téli tüzelőanyag beszerzéséhez és biztosításához. Az önkormányzat a támogatást e rendelet alapján évente egy alkalommal, és természetben nyújtja a jogosultak részére. A képviselő-testület a támogatás részletes szabályairól minden évben külön rendeletet alkot az aktuális tényezők, szabályok szem előtt tartásával.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Sósvertike Község Önkormányzata a Sellyei Járás része, így a Szervezeti és Működési Szabályzata alapján (16/2013. (XI.17.) sz. önk. rendelet) a környező településekkel közösen fenntartja a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalt, tagja a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulásnak, a Sellye Térségi Intézményi Társulásnak, a Sellyei Kistérségi Ivóvíz-minőség Javító Önkormányzati Társulásnak és a Mecsek-Dráva Szilárd Hulladéklerakó Önkormányzati Társulásnak. Így a helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása kapcsán elsősorban a sellyei járási és kistérségi dokumentumokat vettük alapul.

A Sellyei Kistérség Területfejlesztési Konceptiója:

A Konceptiót a Többcélú Társulás megbízására a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Rt. készítette, majd az SKTT Területfejlesztési Iroda dolgozta át 2008-ban.

A stratégiai dokumentum az alábbi prioritásokat fogalmazza meg a Sellyei kistérség kapcsán:

- A kistérség közúti elérhetőségének fejlesztése;
- Épített környezet fejlesztése;
- Egészségügy, szociális ellátás, foglalkoztatás javítása;
- Szakoktatás, szakképzés erősítése, vállalkozásélénkítés;
- Közigazgatási és közoktatási funkciók erősítése;
- Turizmus fejlesztése;
- Új vidékfejlesztési utak megvalósítása, a vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése.

A konceptió a programban megfogalmazott célok és prioritások alapján nyolc projekt mielőbbi megvalósítását tartja fontosnak a kistérségben, melyek esetében megadja a konkrét operatív programokhoz, területfejlesztési programokhoz való illeszkedési pontokat is, a javasolt forráslehetőségekkel és szükséges tennivalókkal egyetemben.

Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv:

A dokumentum elfogadására 2015. szeptemberében került sor, maga a programterv egy ÁROP projekt keretében készült. A JEP járási szintű helyzetelemzést, és értékelést tartalmaz, illetve összefoglalja azon alapelveket és célokat, melyek mentén későbbi fejlesztések tervezhetők. A tervezet kidolgozása során nagy hangsúlyt fektettek a vizsgált járás területi szereplőire, arra, hogy az érintettek széles köre, így a kisközösségek és a helyi civil szervezetek képviselői is befolyásolhassák és véleményezhessék a készülő programtervet.

Az alkalmazott módszerek a következők voltak:

- felzárkózási kerekasztal szervezése: a résztvevők személyes tapasztalatainak megismerése a szakterületükön belül;
- járási esély fórum és fókuszcsoportos interjúk;
- jó gyakorlatok feltérképezése;
- a járási esélyteremtő programterv első munkaváltozatának főbb pontjainak és prioritásainak véleményezése, a javaslatok alapján történő kiegészítése.

A megalkotott programterv kapcsán nagy hangsúlyt kapott a helyi társadalom tájékoztatása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A leggyűjtött és felhasznált adatok nagyobb része az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszerből (TeIR) származik, és a Területi statisztikai adatok

rendszerében (KSH-TSTAR) elérhető információkkal dolgoztunk. Ahol is az adatok 2016-2021 közötti évekre vonatkozóan állnak rendelkezésre, ezért a legfrissebb népesedési jellemzőket a 2021. év kapcsán a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH), Települési Szolgáltató Rendszeréből (TSZR) kérdeztük le.

Sósvertikén a település alacsony lakosság száma miatt nem működik helyben bölcsőde, óvoda és iskola, a gyerekek ezeket az alapszolgáltatásokat jellemzően Sellyén, vagy a megyeszékhelyen, Pécsen tudják igénybe venni. Így az indikátor excel-táblázat „iskolázottság” és „gyermek” részének több táblázata nem releváns a település esetében.

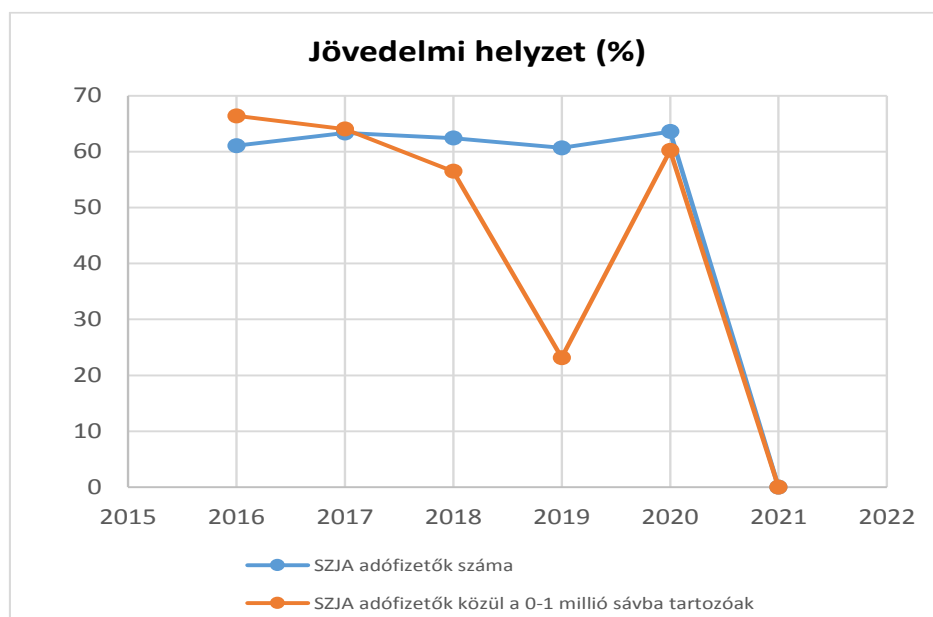
kérelmezők számára kedvező döntést hozni. A vizsgált adatokból megállapítható, hogy a kivetett adók megfizetése számos család számára okoz nehézséget, mivel a településen élők vagyoni helyzete elmarad az országos átlagtól.

Sósvertike Község Önkormányzata minden lehetséges módon próbálja támogatni az eladósodott, vagy nehéz helyzetbe került családokat a településen. A felvázolt helyzet megszüntetése, megelőzése érdekében fontos lenne bővíteni a lakosok ismereteit a felelős pénzgazdálkodásról, a személyi kölcsönök és hitelfelvételek buktatóiról, illetve az alapvető gazdasági jelenségekről. Mindez szakértő bevonásával klubfoglalkozások keretében alacsony ráfordítás mellett tudna megvalósulni.

Az alábbi táblázat is jól tükrözi a lakosság jövedelmi helyzetét, mivel a személyi jövedelemadó fizetők közül egyre több a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	61,05	66,38
2017	63,33	64,04
2018	62,43	56,48
2019	60,67	23,15
2020	63,58	60,19
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

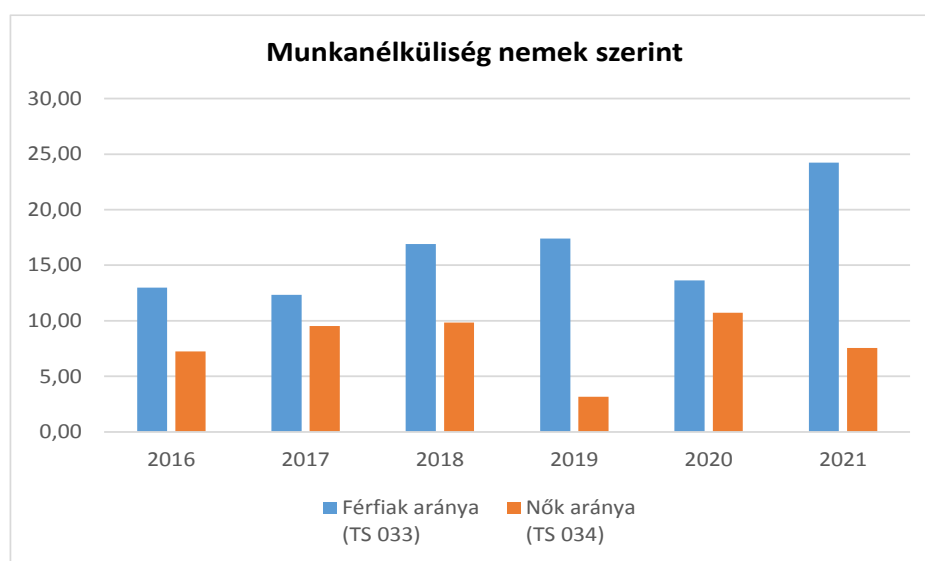
A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Ahogy azt már az előzőekben láthattuk, a Sellyei járás települései között Sósvertike kivételnek számít a stagnáló, sőt, helyenként növekvő lakosságszámával. A statisztikai adatok ismeretében elmondható, hogy az elmúlt időszakban a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma néhány százalékos növekedést mutatott.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	12,99	7,25	10,12%
2017	12,33	9,52	10,93%
2018	16,90	9,84	13,37%
2019	17,39	3,17	10,28%
2020	13,64	10,71	12,18%
2021	24,24	7,55	15,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

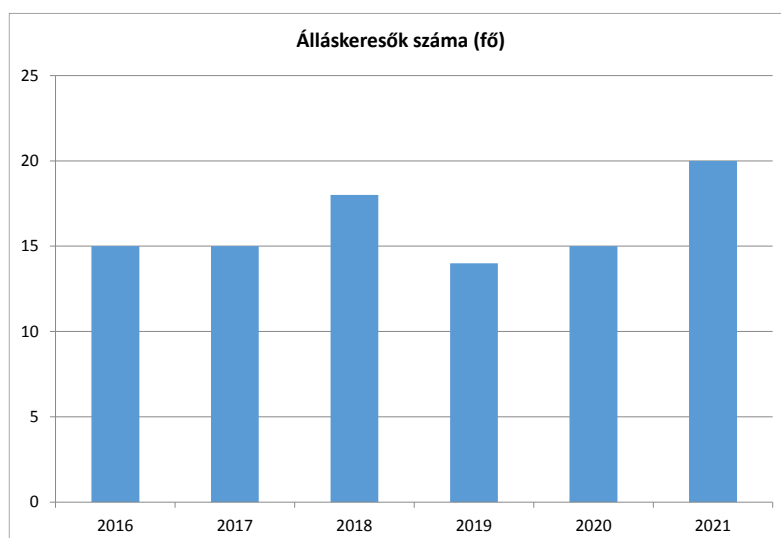
Nemek szerinti megosztásban láthatjuk, hogy az álláskereső férfiak száma 2019-ig folyamatos nőtt, majd 2020-ban hirtelen csökkenés, végül 2021-ben ugrásszerű növekedés következett. A nők

tekintetében ugyan ez a hullámzó tendencia látható, 2018-ig növekedett az álláskeresők száma, majd ezt 2019-ben csökkenés követte és azóta fokozatos növekedés tapasztalható.

Az álláskeresők korcsoportok szerint nézve leginkább a 21-25 és az 46-50 évesek közül kerülnek ki, ők a legveszélyeztetettebbek országos szinten is.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	15	15	18	14	15	20
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	1,00	0,00	2,00	1,00	0,00
	%	6,67%	6,67%	0,00%	14,29%	6,67%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	5,00	5,00	7,00	2,00	2,00	4,00
	%	33,33%	33,33%	38,89%	14,29%	13,33%	20,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	4,00	4,00	4,00	0,00	1,00
	%	6,67%	26,67%	22,22%	28,57%	0,00%	5,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	1,00	1,00	2,00	4,00	3,00
	%	13,33%	6,67%	5,56%	14,29%	26,67%	15,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	2,00	2,00
	%	6,67%	0,00%	0,00%	7,14%	13,33%	10,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	6,67%	0,00%	0,00%	7,14%	6,67%	5,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	0,00	1,00	0,00	1,00	4,00
	%	13,33%	0,00%	5,56%	0,00%	6,67%	20,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	1,00
	%	6,67%	6,67%	5,56%	0,00%	0,00%	5,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	3,00	4,00	1,00	2,00	1,00
	%	6,67%	20,00%	22,22%	7,14%	13,33%	5,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	2,00	3,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	7,14%	13,33%	15,00%

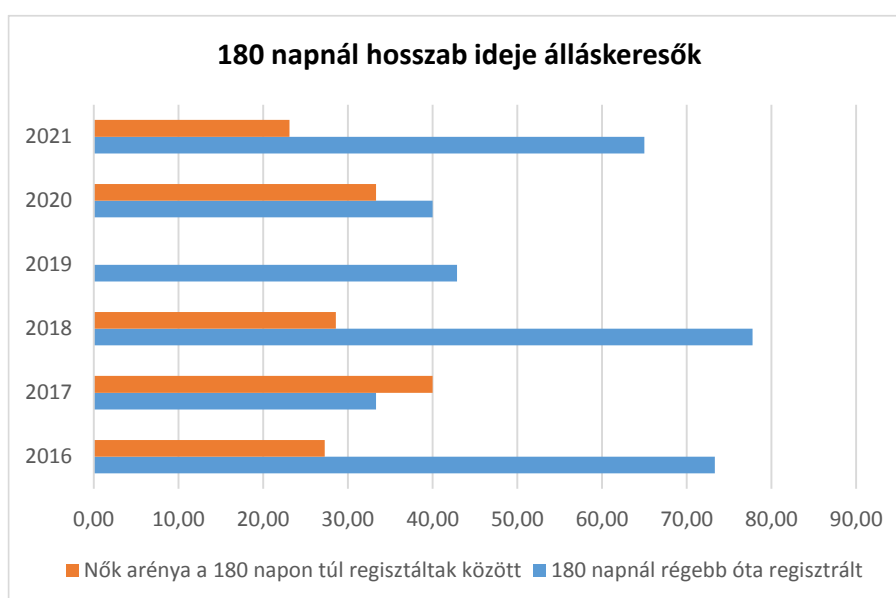
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya igen magas Sósvertike településen, ebből túlnyomó többségük férfi.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	73,33	27,27
2017	33,33	40,00
2018	77,78	28,57
2019	42,86	0,00
2020	40,00	33,33
2021	65,00	23,08

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Alapvető probléma az egész térségben a munkalehetőségek korlátozott száma, illetve, hogy hiányoznak azok a jelentősebb vállalkozások, amelyek hosszú távon nagyobb létszámot tudnának foglalkoztatni. Kiváltképp igaz ez a férfiakat alkalmazó munkahelyek esetében, önkormányzati adatokból pedig az is látszik, hogy ők azok, akiket időszakosan (mezőgazdaság), vagy feketén (építőipar), az álláskeresési ellátás megléte mellett foglalkoztatnak.

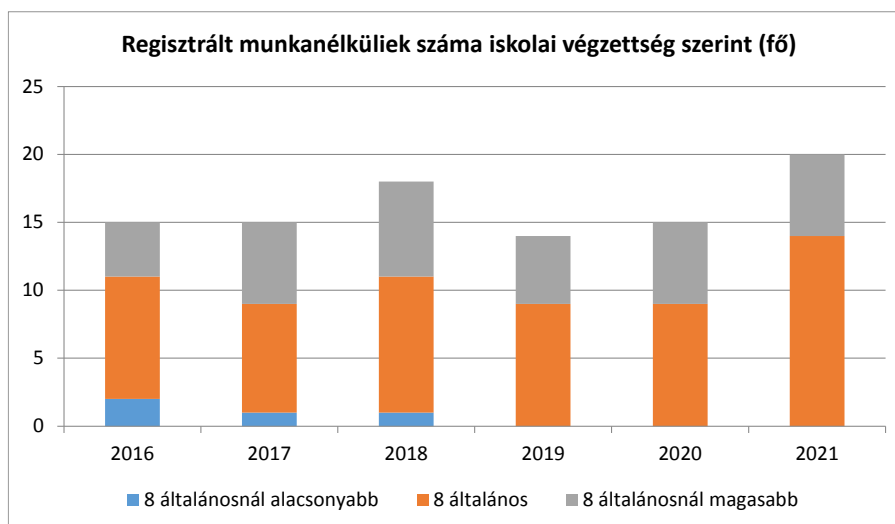
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Általánosságban elmondható, hogy az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező személyek képzettség hiányában, sajnos nagyobb arányban válnak munkanélkülivé, mint a piacképes szakmával rendelkezők. Az elmúlt évek statisztikai adatai alapján jól látható, hogy ez a trend Sósvertikére is igaz.

A legtöbb regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskereső a 8 általánost végzettek köréből kerül ki.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	15	2	13,33%	9	60,00%	4	26,67%
2017	15	1	6,67%	8	53,33%	6	40,00%
2018	18	1	5,56%	10	55,56%	7	38,89%
2019	14	0	0,00%	9	64,29%	5	35,71%
2020	15	0	0,00%	9	60,00%	6	40,00%
2021	20	0	0,00%	14	70,00%	6	30,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A sellyei járás területén az elmúlt öt évben a közfoglalkoztatási programok következtében sajnálatos módon a települési önkormányzatok váltak a fő foglalkoztatókká. A programok legfőbb célja, hogy az addig nyilvántartott álláskeresői státuszban lévő személyeket visszavegye a munka világába. A nagy kérdés kezdetben az volt, hogy a közfoglalkoztatás hosszú távon tényleges megoldást hoz-e, valóban visszavezeti a hátrányos helyzetű személyeknek legalább egy részét a mindennapi munkában, vagy inkább kialakul egy új munkavállalói réteg, akik évről évre igénybe veszik a közfoglalkoztatás adta lehetőségeket és addig dolgoznak így, ameddig módjukban áll?

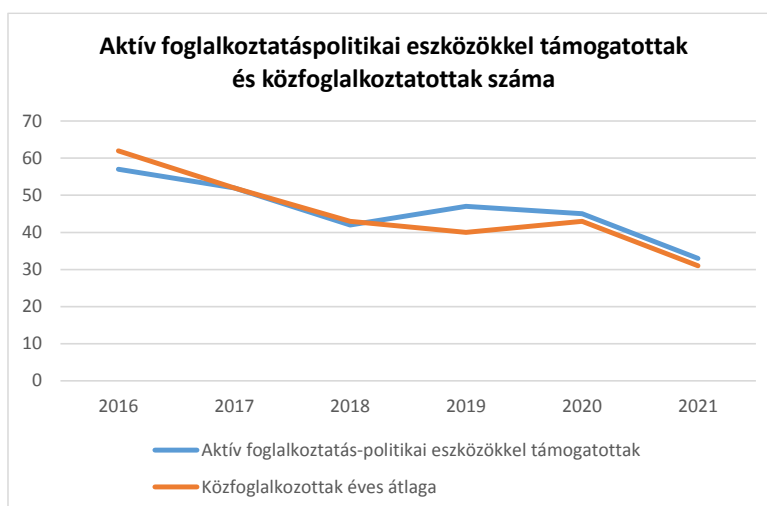
Az alábbiakban tekintsük át, Sósvertikén a közfoglalkoztatás keretében milyen feladatokat láttak el a helyiek az elmúlt években:

- Belvízelvezető árokrendszer felújítása, karbantartása: a törött, elhasználódott burkolatok felszedése, elszállítása, majd a felújításra szoruló árokszakaszok folyamatos helyreállítása zajlik. Az átérsek takarítása, javítása kötelezően elvégzendő feladat. Továbbá a belterületi és külterületi árkok csatlakozásainak tisztítása (bokrozás, iszapeltávolítás) kerül még bele a programokba.
- Külterületi mezőgazdasági utak javítása: figyelembe kell venni a széttíport, elhasznált földutakat a karbantartás során. A munkálatok során az utak melletti szegélyek rendbetételére is gondot fordítanak. A program a térség mezőgazdasági infrastruktúráját, potenciálját hivatott javítani.
- Belterületi közutak karbantartása: Sósvertike központját egy közel két hektáros füves terület foglalja el, melynek karbantartása (kaszálás, fűnyírás, zöldhulladék elszállítása) komoly feladatot jelent az önkormányzat számára. Mindezt, valamint a két, egymással párhuzamos utca rendben tartását, virágosítását a közfoglalkoztatottak munkája által lehet csak megoldani egész évben.

A helyi tapasztalatok és a statisztikai adatok alapján is jól látszik, hogy a 2016. évi közfoglalkoztatási csúcs után az így alkalmazottak száma szerencsére fokozatosan csökken, egyre többen találnak közülük munkát a vállalkozói, vagy a közszférában. Mindezzel párhuzamosan ugyanis nem növekszik a nyilvántartott álláskeresők száma.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	57	62
2017	52	52
2018	42	43
2019	47	40
2020	45	43
2021	33	31

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A rendszerváltást megelőzően a térségi termelészövetkezetek biztosítottak a helyieknek munkahelyet, felszámolásukkal viszont szinte a kistelepülések teljes lakossága munkanélkülivé vált. Sósvertikén jelenleg a munkalehetőségek igen behatároltak, közfoglalkoztatási programjai révén gyakorlatilag az önkormányzat az egyedüli munkaadó. A helyi iparűzési adó adataiból látszik a legjobban, milyen alacsony a vállalkozások száma a településen, többségében ők is önfoglalkoztató egyéni vállalkozások, akik munkahelyek létesítését forráshiány miatt nem tudják vállalni. Sósvertike földrajzi elhelyezkedése (nagyobb településektől távol fekszik, zsáktelepülés), kedvezőtlen társadalmi és gazdasági adottságai következtében nem is várható, hogy a jövőben megjelenjen egy nagyobb foglalkoztató. Potenciálisan Sellye az a településméret, ahol egy nagyobb cég letelepedhet és munkalehetőséget kínál. A járási központba (ami 6 km-re található) azonban szükséges valamilyen módon eljutni Sósvertikéről, így jelenleg a munkavállalók saját gépkocsival, falubusszal, vagy busszal tudnak beutazni. A település közlekedési adottságait nézve ugyancsak hátrányos helyzetben van, mivel közvetlen autóbusz járat csak Sellyére van, sűrűségüket tekintve már a járás központba is nehézkes a bejutás, ugyanis mindössze négy pár járat közlekedik a reggeli, kora és késődéltutáni órákban. Azonban a megyeszékhelyre, Pécsre történő eljutáshoz minimum egyszer, de a legtöbb esetben kétszer (Sellye, Vajszló, vagy Harkány) át kell szállni, ami a menetidőt akár 2-3 órára is emelheti és csupán három járatpár teszi elérhetővé a települést a reggeli és a késő délutáni órákban. Saját gépkocsival Sellyét mintegy 10 perc alatt, míg Pécsét körülbelül 50 perc alatt el lehet érni.

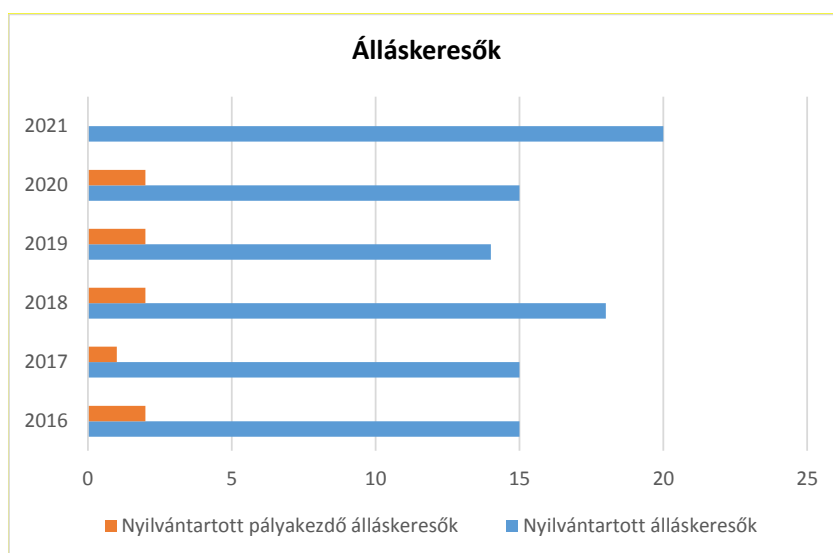
Összességében megállapítható, hogy Sósvertikéről Sellyére megoldható a mindennapi munkába járás autóbuszal, viszont távolabbi célpont (pl. Szigetvár, Pécs) elérése kizárólag gépkocsival elképzelhető, ami tovább nehezíti az amúgy is hátrányosan megkülönböztetett lakosság helyzetét.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma elenyésző az álláskeresőkhöz képest, 2021 évben nem is volt.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	15	2
2017	15	1
2018	18	2
2019	14	2
2020	15	2
2021	20	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek közül a helyi önkormányzat napi kapcsolatban van a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. Ajánlásaik alapján informáljuk a lakosságot a térségi munkalehetőségekről, toborzásokról, induló képzésekről, stb.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat sem a saját, sem a közös fenntartású intézményekben való foglalkoztatás során nem tesz különbséget nemi, faji, vagy etnikai hovatartozás szempontjából a munkavállalók között. Ezért nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy hány fő mélyszegénységben élő és roma személyt alkalmaz.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Önkormányzatunknak nincs tudomása arról, hogy a településen a foglalkoztatás területén a helyi lakosok közül bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent legfőképp az idősebb korosztály számára, azonban nem szabad megfeledkezni a fiatalokról sem. Ahhoz ugyanis, hogy mind az idősebb, mind a fiatalabb korosztály sikeresen érvényesüljön a társadalmi életben és megfeleljen a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a megfelelő digitális ismereteket. Az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan új lehetőségeket tár fel, ezért az azzal kapcsolatos ismeretek fejlesztése, illetve digitális eszközökhöz való hozzáférések lehetőségének biztosítása is kiemelt feladattá vált.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A „szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény” (továbbiakban: Szoc. tv.) határozza meg a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások fajtáit és jogosultsági kritériumait. A pénzbeli ellátások formái közül a járási hivatal állapítja meg:

- az időskorúak járadékát
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti járadékot,
- az ápolási díjat.

Emellett a helyi önkormányzatok képviselő-testületei állapítják meg a települési támogatásokat, melynek formáit és feltételeit rendeletben szabályozzák, Sósvertikén így létezik:

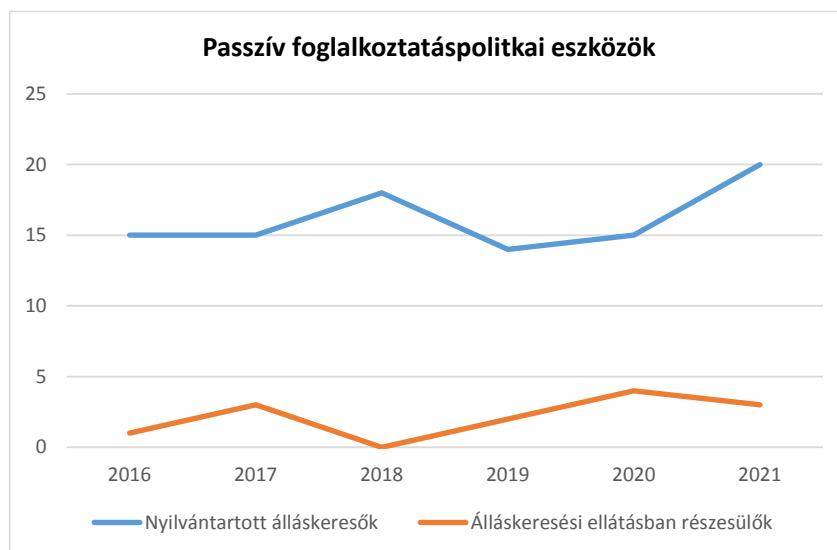
- települési lakásfenntartási támogatás,
- települési gyógyszer-támogatás,
- települési létfenntartási támogatás,
- települési gyermeknevelési támogatás,
- beiskolázási támogatás,
- élelmiszer-csomag juttatás,
- tűzifa juttatás,
- települési temetési támogatás,
- települési eseti rendkívüli támogatás,
- települési szennyvízszippantási támogatás,
- születési támogatás,
- köztemetés (természetbeni ellátás).

Az álláskeresőkre részére a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben meghatározott feltételek szerinti ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

A vizsgált településen az álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma jóval kevesebb, mint a nyilvántartott álláskeresők száma. Az éves adatokat figyelembe véve mindkét esetben a számuk hullámzó, hol növekszik, hol csökken.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	15	12,71%	1	6,67%
2017	15	13,27%	3	20,00%
2018	18	16,82%	0	0,00%
2019	14	13,08%	2	14,29%
2020	15	14,29%	4	26,67%
2021	20	18,69%	3	15,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

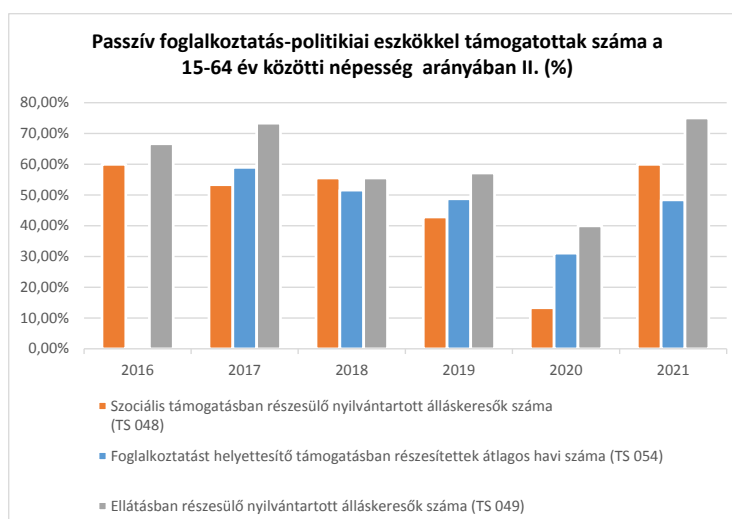

A passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma 2020 évben ugrásszerűen csökkent, majd 2021-ben ugrásszerűen megnőtt. A legnagyobb mértékű növekedés 2021 évben a szociális támogatásokban részesülő nyilvántartott álláskeresők számában volt.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	9	60,00%	n.a.	-	10	66,67%
2017	8	53,33%	9	59,00%	11	73,33%
2018	10	55,56%	9	51,61%	10	55,56%
2019	6	42,86%	7	48,79%	8	57,14%
2020	2	13,33%	5	31,07%	6	40,00%
2021	12	60,00%	10	48,40%	15	75,00%

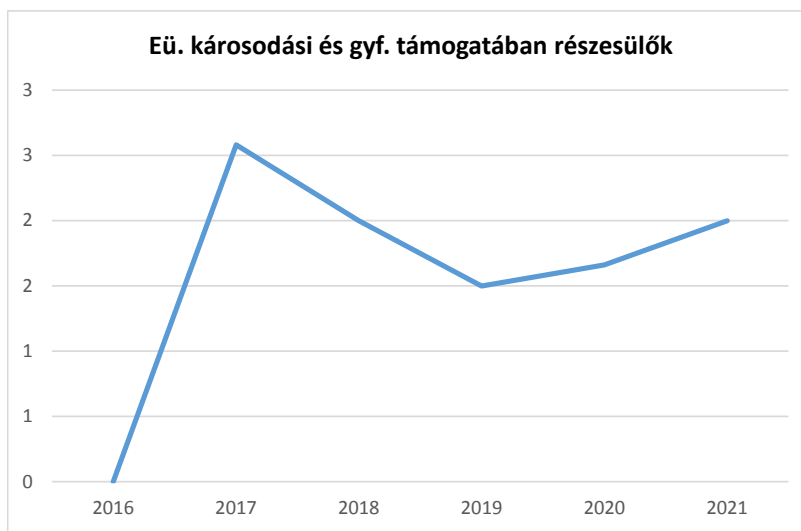
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Sósvertike településen az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma kevés és stagnáló.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	3
2018	2
2019	2
2020	2
2021	2

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Ahogy arról már volt szó, az Ormánság térségében, így Sósvertikén is, a lakásállomány kritikusan rossz állapotú, a vályogépületek a gondozatlanság miatt lepusztultak és a téglaeépítésű házak is felújításra szorulnának.

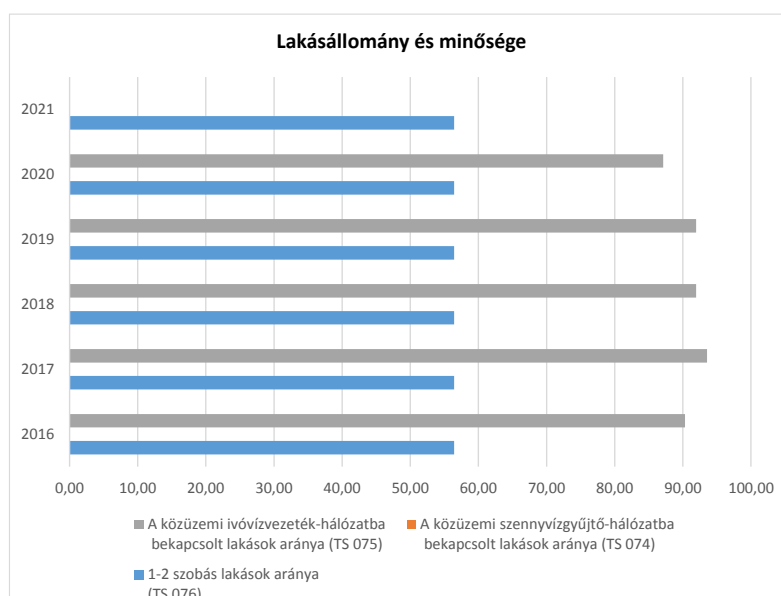
Sósvertikén a lakásállomány összetétele az elmúlt években nem változott, az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma egyre nő. A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonában lévő ingatlanában él, a településen alacsony az albérletben lakók aránya.

Hajléktalan személyt az önkormányzat nem tart nyilván, tudomásunk sincs róla, hogy „élne” a településen.

A településen a lakásállomány száma az elmúlt években nem változott, új építésű lakás nem volt. A meglévő ingatlanok több, mint fele jellemzően 1-2 szobás. A településen közüzemi szennyvízgyűjtő hálózat nincs. Sósvertikén a lakások átlagosan 90%-a közüzemi ivóvízvezeték hálózatba bekapcsolt.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	62	0	0,00	56,45	0,00	90,32
2017	62	0	0,00	56,45	0,00	93,55
2018	62	0	0,00	56,45	0,00	91,94
2019	62	0	0,00	56,45	0,00	91,94
2020	62	0	0,00	56,45	0,00	87,10
2021	62	0	0,00	56,45	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat nem rendelkezik saját tulajdonában lévő bérlakással.

b) szociális lakhatás

Saját tulajdonú szociális lakással az önkormányzat nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

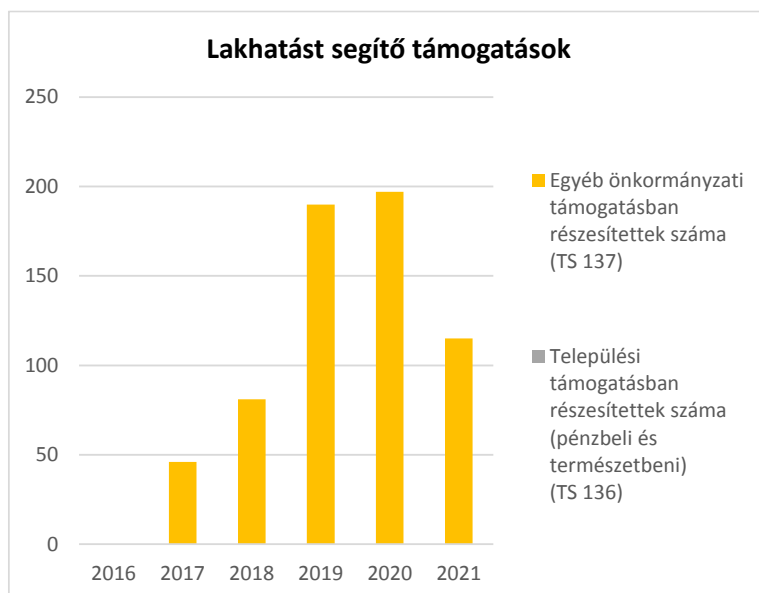
A településen nem található olyan nem lakáscélú ingatlan, amit egyéb lakáscélra használnak.

e) lakhatást segítő támogatások

Sósvertikén jelenleg a 62 lakóingatlanban 150 lakó él, tehát átlagosan több, mint 2 fő él egy lakásban. Vezetékes víz az ingatlanok közel 90%-ában megtalálható. Csatornahálózat a településen nem található, nem üzemel. Az elektromos hálózatra minden lakóingatlan be van kötve, de körülbelül a lakások 10%-a esetében az áramszolgáltató a jelentős hátralék-felhalmozódásra hivatkozva kikapcsolta az áramot. Megoldásként a többségükbe mostanra előre fizetős mérőórát szereltek be. Mindez a települési lakásfenntartási támogatás igénylésére vonatkozó kérelmekből látszik a legjobban, ahol a támogatás mértékét is meghatározza a rezszi költsége és a juttatást a hatályos önkormányzati rendelet értelmében természetbeni formában, a szolgáltató felé utalással teljesítik. Az utóbbi években megítélt támogatások összege és a támogatottak száma jelentős eltéréseket mutat, amely az alábbi táblázatról pontosabban is leolvasható:

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	46
2018	n.a.	81
2019	n.a.	190
2020	n.a.	197
2021	n.a.	115

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A lakossági közüzemi díjhátralékok felhalmozódása és az újabb gazdasági válság évről-évre egyre égetőbb probléma a településen. Az érintett családok köréről és a hátralék összetételéről és mértékéről a helyi lakosok érthető okokból nem szívesen beszélnek, ezért az önkormányzat naprakész adatbázissal nem rendelkezik a témában. Azonban a települési támogatások iránt benyújtott kérelmek alapján következtetni lehet az egyre növekvő eladósodottságra. Továbbá, aki belecsúszott ebbe a spirálba, csak ritkán tud kikerülni belőle, esetükben jellemző a további eladósodás és a hónapról-hónapra való megélhetés, tengődés.

Télen a helyzetük pedig még kilátástalanabb, hiszen abban a néhány hónapban nem tudnak mezőgazdasági munkát vállalni, amivel kiegészíthetik – ha feketén is – a jövedelmüket. Arról nem is beszélve, hogy ezekben a hónapokban a tüzelőről is gondoskodniuk kell, ami a családok többségének külön megterhelést és kihívást jelent a településen.

Az önkormányzat a szociális kerete terhére igyekszik támogatni valamennyi, nehéz helyzetbe került személyt, de sajnos csodát nem tud tenni, a legtöbb család problémáját csak központi, kormányzati döntés által lehetne megoldani. Mindenesetre, amíg lehetőség adódik, év közben a legrászorultabbaknak rendkívüli támogatást nyújt a település vezetése, továbbá a roma nemzetiségi önkormányzattal közösen iskolakezdekő füzetsomagot, az év végi ünnepek előtt élelmiszercsomagot, illetve tűzifát osztanak a rászorult háztartások számára, ezzel próbálják segíteni a helyzetüket.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén és lakóövezetén kívül nem találhatóak lakások.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Sósvertikén nem találhatóak olyan telepek és szegregátumok, amelyek a meghatározás minimális kritériumainak „megfelelnének”.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közzolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Településünk esetében nem releváns.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Településünk esetében nem releváns.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Településünk esetében nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A térség többi településéhez hasonlóan, Sósvertike egészségügyi ellátását is az Ormánság Egészségközpont biztosítja. A Sellye városában található Ormánság Egészségközpont egy pályázati támogatásból létrehozott, 2011-ben átadott új, járóbeteg-szakellátó központ. Itt kapott helyet a két háziorvosi és egy házi gyermekorvosi rendelő, illetve a rendelési időben működő szakellátások, úgymint sebészet, ortopédia, kardiológia, pszichológia, nőgyógyászat, diabetológia, radiológia, ultrahang, reumatológia, labor diagnosztika, pulmanológia, szemészet, gyógytorna, neurológia, bőrgyógyászat, gyógymasszázs, fül-orr-gége, pszichiátria és fizioterápia. A központ 37 környező településről fogad betegeket.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	20	3,25
2018	0	0	0	0	22	2,50
2019	0	0	0	0	18	1,00
2020	0	0	0	0	12	0,50
2021	0	0	0	0	15	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen a koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférést jelenleg a házi gyermekorvos és a védőnő aktív közreműködésével megoldott. A legfontosabb szűrővizsgálatok: mozgásszervi elváltozások szűrése, fogazat, hallás, látás, megfelelő tápláltság és mentális állapot felmérése. Amennyiben a szűrővizsgálatok során elváltozást észlelnek, a szakorvosi ellátás igénybevételére a sellyei Ormánság Egészségközpontban van lehetőség. A felnőtt lakosság részére szervezett szűrővizsgálatok Pécsen, Szigetváron, vagy kisebb részben Sellyén, az Ormánság Egészségközpontban érhetőek el.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Helyben fejlesztő és rehabilitációs ellátások nem elérhetőek, de Sellyén az Ormánság Egészségközpontban igénybe vehetőek fizioterápiás kezelések, gyógytorna és gyógymasszőr.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az óvodás és iskoláskorú gyermekek táplálkozási lehetőségei, valamint szokásai nagyban befolyásolják a felnőttkori étkezési habitusukat, mivel táplálkozási szokásaink gyermekkorban alakulnak ki, ilyenkor határozzuk meg, még ha nem is tudatosan, egész életünkre szóló táplálkozási magatartásunkat. Ezért a közétkeztetésnek nagy szerepe és felelőssége van abban, hogy az egészséges táplálkozás irányába terelje a gyermekeket, kialakítva egy olyan életmódot,

amely az egészséges alapanyagok felhasználását és modern főzési technológiák alkalmazását részesíti előnyben, ezáltal hangsúlyozva az egészség megőrzését, a prevenciót, a helytelen táplálkozásból fakadó betegségek (pl. diabétesz, magas koleszterin szint) és a kóros elhízás megelőzését.

Sósvertike óvoda és iskoláskorú gyermekeinek az étkeztetését a sellyei Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha főzőkonyhája biztosítja. Az intézményben körültekintően gondoskodnak arról, hogy a gyermekek részére biztosított étel minőségileg és mennyiségileg is megfeleljen az életkori sajátosságaiknak. Szem előtt tartják, hogy a felhasznált nyersanyagok változatosak és idényjellegűek legyenek, szintén fontos szempont az energia- és tápanyagtartalom arányos elosztása. A főzőkonyhában igyekeznek az étlapot változatossá tenni, így ügyelnek az ételek 3-4 hetente történő ismétlésére. A gyermekek élettani sajátosságainak és ízlésvilágának megfelelően igyekeznek a korszerű és egészséges táplálkozás követelményeinek figyelembevételével az étlapot összeállítani.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A szabadidős célra használt focipálya a település két utcája által közrefogott füves területen helyezkedik el, míg a lakosok által használt kuglipálya az orvosi rendelő mellett található. Ping-pong mérkőzéseket a művelődési házban tudnak játszani a helyiek.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Sósvertike Község Önkormányzata a szociális alapszolgáltatások közül a házi segítségnyújtás és az étkezés biztosítására a SZOCEG Nonprofit Kft.-vel kötött feladatellátási szerződést, míg a családsegítést a Sellye Család- és Gyermejkölési Központ látja el.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Az általános iskolás korú tanulók évente vesznek részt drogprevenciós foglalkozásokon az iskolában.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan jellegű információval, mely szerint a településen bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna a szolgáltatások nyújtásakor roma származása miatt. A térségben azonban fontos lenne minél több lehetőséget biztosítani, nem csak általános iskoláskorú, hanem a tinédzser korúak, valamint fiatal felnőttek számára is a drogprevenciós szolgáltatások eléréséhez.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételekor a szakemberek nagy figyelmet fordítanak arra, hogy az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező állampolgárok is hozzáférhessenek a megfelelő minőségű és mennyiségű ellátásokhoz (pl. egészségügyi vizsgálatok). Például a szociális étkezés térítési díját az önkormányzat támogatja a rászorulóknak, hogy megfizetése ne okozzon számukra nagyobb megterhelést, vagy a falubusz az arra kijelölt napokon ingyenesen szállítja őket Sellyére az Ormánság Egészségközpontba.

Népkonyha nem működik a településen.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Sósvertikén a közösségi élet helyszínét a Faluház, valamint a könyvtár és a Polgármesteri Hivatal udvara adja. Ez utóbbi helyszínen kerülnek megrendezésre a jelentősebb szabadtéri rendezvények is, úgymint a gyereknapi, roma nap. Emellett a Faluház a másik helyszín, ahol a közösségi élet zajlik.

A településen társadalmi szervezet nem működik. A településen kulturális vagy, táncegyesület nem működik, azonban ezek iránti igényről sincs tudomása az önkormányzatnak, az ilyen jellegű tevékenységeket és feladatokat a Roma Nemzetiségi Önkormányzat látja el.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nincs	623	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Az önkormányzatnak nincs tudomása a településen etnikai konfliktusról, azonban a látens diszkriminatív nézetek létezését nem tartjuk kizártnak.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Sósvertikén a Család- és Gyermekjóléti Központ működésével kezdődött meg az a folyamat, hogy összegyűjtik a kinőtt és feleslegesség vált gyermek-felnőtt ruhákat, játékokat, így juttatva el azokat az arra rászorulóknak részére.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A helyben élő nemzetiségeknek önazonosságuk megőrzése, ápolása, erősítése és átörökítése, történelmi hagyományaik, nyelvük megőrzése és fejlesztése, tárgyi és szellemi kultúrájuk ápolása és gyarapítása érdekében lehetőségük van ezen jogukat gyakorolni.

Jelenleg Sósvertike településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A nemzetiségi önkormányzat elsősorban kulturális, közösségépítő programok kapcsán dolgozik együtt a helyi önkormányzattal.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen helyi lakossági önszerveződés nincs.

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermekek, idősek és a rászoruló felnőttek érdekeit tartja szem előtt, kliensei főként ezekből a célcsoportokból kerülnek ki.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Sósvertikén működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat elsősorban kulturális, hagyományőrző és közösségépítő programok kapcsán dolgozik együtt a települési önkormányzattal, jó példa erre a minden évben megrendezésre kerülő falunap, ahol hagyományőrző programokkal és gasztronómiai különlegességekkel színesítik a rendezvény hangulatát.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az aktív korú lakosság körében többen nem rendelkeznek piacképes képesítéssel.	Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása.
Alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magatartás hiánya.	Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése.
Látens diszkrimináció, főként a romák körében.	Antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Sósvertike településen az állandó népesség számához viszonyítva a 15-17 éves korú gyermekek száma alacsony, mindössze 4 fő, azonban a 0-14 évesek száma jóval magasabb 32 fő. A fiatalok aránya a lakosság több, mint 20%-át teszik ki. A férfiak és nők aránya közötti különbség elenyésző, a férfiak vannak többségben.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	92	86	178	51,69%	48,31%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			12	6,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	15	17	32	8,43%	9,55%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1	3	4	0,56%	1,69%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Járási szintű adatok alapján megállapítható, hogy a gyermekeket érintő legnagyobb súlyú egészségügyi problémák a mozgásszervi betegségek, a táplálkozással kapcsolatos megbetegedések funkciózavarok, valamint a szenvedélybetegségek egyre fiatalabb korban való megjelenése okozza. A védőnők tapasztalatai szerint a tizennégy évnél fiatalabbaknak is legalább a fele érintett az aktív vagy a passzív dohányzásban.

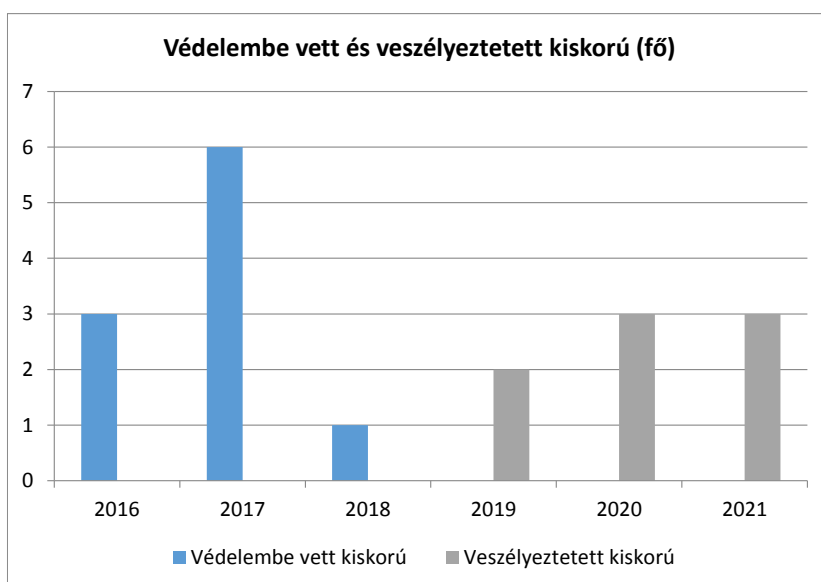
A veszélyeztetett gyermekek aránya évről-évre stagnál, védelembe vett gyermek az utóbbi három évben nem volt. A veszélyeztetés valamely magatartás, mulasztás, vagy körülmény hatására kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi és erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Fontos feladat a szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás és gyermeknevelés terén, illetve a helyes, támogató szülői attitűd kialakítása. Egy olyan programsorozat kidolgozására és lebonyolítására lenne szükség, ahol a résztvevő szülők csoportban, egymást segítve és

támogatva, de szakember segítségével, felügyeletével fejleszthetik elméleti és gyakorlati ismereteiket.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	3	n.a.
2017	6	n.a.
2018	1	n.a.
2019	0	2
2020	0	3
2021	0	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

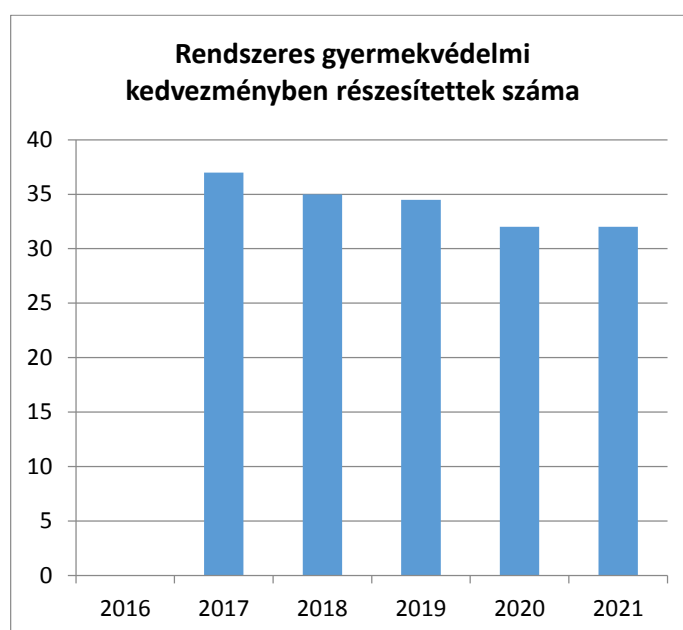

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

Sósvertike lakónépességének csökkenésével párhuzamosan egyre kevesebben részesülnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Közülük viszont egyre több család csak a kedvezmény igénybevételével tudja gyermekei taníttatását biztosítani. Mivel a gyermekvédelmi kedvezmény megállapításával együtt járó normatív támogatások (pl.: ingyenes tankönyv, és étkeztetés) jelentős anyagi mentesítést nyújtanak a rászoruló családok számára.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	37
2018	35
2019	35
2020	32
2021	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Sósvertike Község Önkormányzata a vonatkozó rendelete értelmében a települési támogatások között a települési gyermeknevelési támogatás jogcímét fogalmazza meg. A támogatást azon családok részére állapítja meg a Képviselő-testület, ahol időszakosan létfenntartási gondokkal küzdenek, vagy a létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe kerültek. Elsősorban azokat a gyermekes családokat részesítik támogatásban, akiknél hirtelen többletkiadások jelentkeztek és emiatt anyagi segítségre szorulnak. Ilyen kivételes esemény lehet a válsághelyzetben lévő várandós anya, akinél a gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítése érdekében jelentkeznek pluszkiadások. Továbbá a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének, vagy a szülők munkanélkülivé válása okán, esetleg, betegség, elemi kár felmerülésekor is megítélhet a Képviselő-testület támogatást. A települési gyermeknevelési támogatás igénylésének a száma

elenyésző a többi települési támogatáshoz képest, szerencsére a családok csak ritkán kerülnek olyan helyzetbe, amikor ezt a fajta segítséget kellene igénybe venniük.

Árvaellátásban az elmúlt években nem részesült gyermek.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	-
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-
2020	0	0	-
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Sósvertikén ingyenes étkeztetésben a település alacsony lélekszáma miatt viszonylag alacsony számban részesülnek a gyermekek. A helyi önkormányzat vezetése minden alkalommal odafigyel arra, hogy valamennyi rászoruló (főként a kisgyermeket nevelő családok) megkapja a számára megfelelő támogatást, legyen az akár pénzbeli, vagy természetbeni (pl. fűzetcsomag, tüzelő, élelmiszercsomag) formában nyújtva.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy a településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek lagnának.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy a településen magyar állampolgársággal rendelkező, vagy nem rendelkező külföldről visszatérő, hátrányos helyzetű gyermekek lagnának.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Sósvertikén nem található szegregált, teleszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői tevékenység területi és időbeli eloszlását vizsgálva, a térség házi orvosi praxisaihoz viszonyítva kicsit kedvezőbb a helyzet, a szolgálat jól működik, jó kapcsolatot tart fenn a lakossággal, azonban igen túlterhelt. A vizsgált időszakban a térség két védőnője látta el a Sellye környéki települések évek óta betöltetlen státuszait, ezáltal gyermekeiket is. Azonban a szakember hiány itt is megmutatkozik, mivel 2022. évtől egy védőnő látja el a teljes ellátási területet.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek szakorvosi ellátása az Ormánság Egészségközpontban, a Szigetvári Kórház Gyermekosztályán, illetve a PTE ÁOK Gyerekgyógyászati Klinikáján folyik.

A sellyei Egészségközpont üzemeltetője az Ormánság Egészségéért Nonprofit Kft., melynek tulajdonosai maguk az ormánsági települések önkormányzatai, többségi tulajdonosa pedig Sellye Város Önkormányzata. A különböző járóbeteg szakrendelések nagyobb része alapvetően felnőtt betegeket lát el, de szükség esetén bármely szakrendelés alatt várják a gyermek pácienseket is. A házi orvosi ügyelet vegyesen látja el a felnőtt és a gyermek lakosságot egyaránt. Sellyén működik a járás két házi orvosi ügyelete közül az egyik.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A térségben a 3. életévét betöltött, szűrésen részt vett gyermekek esetében a leggyakoribb elváltozások, a normáltól eltérő mozgásfejlődés, a normál beszédfejlődéstől való eltérés és a szociális zavar. A korai életkorban megkezdett, a szakemberek (óvodai fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus) és a szülők együttműködése nélkül, ezek a zavarok jelentősen ronthatják a kisgyermek iskolai teljesítményét, másodlagosan pedig viselkedési problémák megjelenéséhez vezethetnek.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A családsegítést és gyermekjóléti feladatokat 2016-ig Sellyén és a járás teljes területén a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás által fenntartott Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látta el. Ekkor vette át a szolgáltatás egy részét a Vajszló és Térsége, illetve a Baksa Térségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, 2016. január 1-el, pedig megalakult a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ. Sósvertike településen is fontos szerep hárul a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatra.

Az intézményben dolgozó segítő szakemberek fő feladata az ellátott családok saját otthonukban való felkeresése, a családgondozás feladatainak ellátása, továbbá a nyújtott szolgáltatás elérhetővé tétele fogadóórák biztosításával. A munkatársak leterheltek, napi munkájuk során a jogszabályi előírásnak megfelelő maximális esetlétszám közeli ellátotti létszámmal dolgoznak.

A kliensek között viszonylag magas a nagycsaládosok száma, mely családokban elsősorban a saját gyermekek után járó juttatások képezik a család megélhetésének alapját. A szegénység, a munkanélküliség, vagy épp a közfoglalkoztatás, így az anyagi biztonság hiánya a fokozódó depriváció mellett folyamatosan növekszik a sokszor tettelegességig fajuló családi konfliktusok száma is. Minden család életében jelen van a krízis kialakulásának lehetősége, amelyet

legtöbbször elfojtanak, esetleg saját maguk igyekeznek megoldani, végső esetben azonban külső szakemberre van szükség. A Központ az ellátási területén élő szociális, életvezetési és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került egyének és családok számára nyújt segítő szolgáltatást.

A településen Biztoskezdet Gyerekház és Tanoda nem működik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A településen óvoda, bölcsőde nem működik. A gyermekek napközbeni ellátását a járás székhelyen, Sellyén működő Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha biztosítja.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	n.a.
2020	0	n.a.
2021	0	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

Amennyiben a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai feladatuk ellátása során úgy látják, hogy egy gyermekvédelmi probléma tartósan fennáll és az alapellátás keretében nem szüntethető meg, kezdeményezhetik a gyámhatóságnál a gyermek védelembe vételét. A javaslattételben részletesen feltárják a veszélyeztetettség okait, és javaslatokat tesznek a szükséges intézkedésekre. A gyámhatóság a védelembe vételi határozatában felszólítja a szülőt, hogy rendezze körülményeit, életvitelét a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében. Védelembe vételre kerülhet sor akkor is, ha a gyermek bűncselekményben vesz részt (pl. rablás). Ilyen esetekben a gyámhatóság különböző magatartási szabályokat állapít meg, amelyeket a gyermekjóléti központ kollégáival együttműködve kötelesek teljesíteni a családon belül. A gyermek családból való kiemelése a központ javaslatára abban az esetben történhet, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete, vagy önmaga súlyosan veszélyezteti.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ alapvető prevenciós feladata az észlelő- és jelzőrendszer működésének biztosítása, melynek érdekében koordinálja azoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bárhol, bármilyen körülmények között kapcsolatba kerülnek a gyermekekkel. Közülük, aki a problémát már a kialakulásakor észleli és jelzi, az segíti a gyermekjóléti szolgálatot abban, hogy a megoldásba bevonják a legkompetensebb szakértőket. A jelzési és együttműködési kötelezettséget a Gyvt. 17. §-a és a Szt. 64. § (2) bekezdése írja le. A központ munkatársai kötelesek hatósági eljárást indítani a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Annak érdekében, hogy a gyermekjóléti központ be tudja tölteni az illetékességi terület gyermekvédelmi rendszerében a törvény által rá ruházott feladatokat, központi, koordinatív szerepet, rendszeres, személyes kapcsolatot tart fenn a jelzőrendszer tagjaival, szakmai fórumok, esetmegbeszélések és tanácskozások során.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A szabadidős célra használt focipálya a település két utcája által közrefogott füves területen helyezkedik el, míg a lakosok által használt kuglipálya az orvosi rendelő mellett található. Ping-pong mérkőzéseket a művelődési házban tudnak játszani a helyiek.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Sósvertike Község Önkormányzata a gyermekek intézményi és szünidei étkeztetését az idei évben felújított sellyei Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha főzőkonyhájáról biztosítja mind az óvodás, mind az általános iskolás korú gyermekek részére. A település az arra szánt normatívából tudja biztosítani a hátrányos helyzetű gyermekeknek a szünidei

gyermekétkeztetést, amely már több éve egy jól kidolgozott rendszer alapján, gördülékenyen működik.

Ingyenes tankönyvellátásban a jogszabályban meghatározott gyermekek részesülnek a településen.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az önkormányzat nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok között a szervezett programok során.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A gyermekek részére történő szolgáltatások nyújtásakor az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről Sósvertike Község Önkormányzatának nincs tudomása.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatások elosztásánál, legyen az pénzbeli, vagy természetbeni juttatás, mindig kiemelt figyelmet fordít a nehéz anyagi helyzetben lévő, gyermekeket nevelő családok támogatására. Továbbá szükségesnek tartja a hátrányos helyzetű gyermekek motiválását, akár ösztöndíjprogramok bevezetése által is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Sósvertikén nem működik oktatási intézmény, a gyermekek Sellyére járnak óvodába és általános iskolába. A gyermekek közoktatási intézménybe történő szállítása falubusszal történik.

Az Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha Sellyén öt vegyes életkorú csoporttal és egy bölcsődei csoporttal működik. A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, ezért célja a sokoldalú, harmonikus fejlődés elősegítése, a személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Fontosnak tartják a környezettudatosságra nevelést, a

mozgásfejlesztést, a hagyományok ápolását, a nemzetiségi-, közösségi nevelést, illetve a diszkriminációmentesség és az egyenlő bánásmód biztosítását, az egészséges életmód megalapozását, pozitív érzelmi intelligencia fejlesztését.

Az óvodában évek óta integrált nevelés folyik, ezáltal érvényesül az inkluzív (elfogadó) pedagógia. A halmozottan hátrányos helyzetű, a horvát és roma nemzetiséghez tartozó és sajátos nevelési igényű gyermekek vegyes életkori összetételű gyermekcsoportokban való együttnevelése valósul meg. Az óvodai neveléshez minden gyermek számára biztosított az egyenlő hozzáférés. Fontos a befogadó és toleráns légkör biztosítása.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	n.a.
2017	0	0	n.a.
2018	0	0	n.a.
2019	0	0	n.a.
2020	0	0	n.a.
2021	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ugyan ez a helyzet az általános iskolával is, a településen ez sem működik. Az általános iskolás korú gyermekek a Sellyén működő Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskolába járnak.

Az iskola két intézményegységből áll: a Kiss Géza Magyar-Horvát Nemzetiségi Általános Iskola és tagintézménye a Felsőszentmártoni 2022. szeptember 01. napja óta 1-4. évfolyammal működő két tanítási nyelvű iskola, illetve a Zeneiskola-Alapfokú Művészeti Iskola.

Az iskola fontosnak tartja, hogy a gyermekeket hozzásegítse egyéni képességeik és tehetségük kibontakoztatásához, személyiségfejlődésük optimális biztosításához, az alapkompenciák magas szintű elsajátításához. Az iskolában integrált nevelés folyik, ez által itt is érvényesül az inkluzív(elfogadó) pedagógia. Az osztályokban vegyesen vannak halmozottan hátrányos helyzetű, horvát és roma nemzetiséghez tartozó és sajátos nevelési igényű gyermekek is.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	n.a.
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Középiskolai tanulmányaikat a gyermekek Sellyén is folytathatják a Déli ASZC Sellyei Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban, mely az Ormánság egyetlen középfokú iskolája. A középiskola tanulói között vannak az ormánsági hátrányos szociokulturális körülmények között élő tanulók, éppúgy, mint a környékbeli tehetséges és elhivatott tanulók is, akik az iskola befejezését követően egy piacképes szakmát kapnak a kezükbe és a tanulókat felvértézi azon képességekkel, melyek lehetővé teszik, hogy az ott végzettek a jövő kihívásainak megfeleljenek, a korszerű mezőgazdasági és gépészeti technológia használatára felkészültek legyenek.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az alábbi táblázatból megállapítható, hogy Sósvertike településen A megállapított hátrányos helyzetű gyermekek száma az elmúlt években fokozatosan nőtt, míg a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma fokozatosan csökkent.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	9	31
2017	14	24
2018	15	22
2019	15	17
2020	19	11
2021	22	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Sósvertikén nem működik oktatási intézmény, a gyermekek Sellyére járnak óvodába és általános iskolába. Ezért a városban működő intézmények adatai alapján tudunk következtetni a környező településekről - így a Sósvertikéről is – bejáró gyermekek helyzetét.

Elmondható, hogy a Sellyére járó óvodások és általános iskolások száma folyamatosan csökkent az elmúlt időszakban. Mindez az óvodai gyermekcsoportok és az iskolai osztályok létszámának csökkenésével járt együtt az intézményekben.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatót SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Önkormányzatunknak nincs tudomása arról, hogy a környékbeli oktatási intézményekben hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés, vagy szegregációs folyamatok lennének bármilyen körülmények között is tapasztalhatók.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A köznevelés minőségét meghatározza, mennyire hatékony a tanítási-tanulási folyamat, a hatékonysággal pedig szorosan összefügg a belső és a külső értékelés rendszere. Az intézményértékelés meghatározó eleme az Országos kompetenciamérés. Az OKM célja az iskolák és fenntartók számára a helyi szintű értékeléshez szükséges adatok biztosítása a tanulók szövegértési képességének és matematikai eszköztudásának a vizsgálatával, emellett a pedagógiai mérés-értékelés módszereinek terjesztése. A 2022-es év eredménye alapján továbbra is elsősorban a Nyugat-Dunántúl és a Közép-Magyarország régió jó teljesítményét, valamint az Észak-Magyarország és az Észak-Alföld régió lemaradását lehet kiemelni.

A 8. évfolyamot eredményesen befejező tanulók száma nappali oktatásban 2017-ben volt a legmagasabb és 2019-ben volt a legalacsonyabb.

Sósvertike településen nincs adat erre vonatkozóan.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

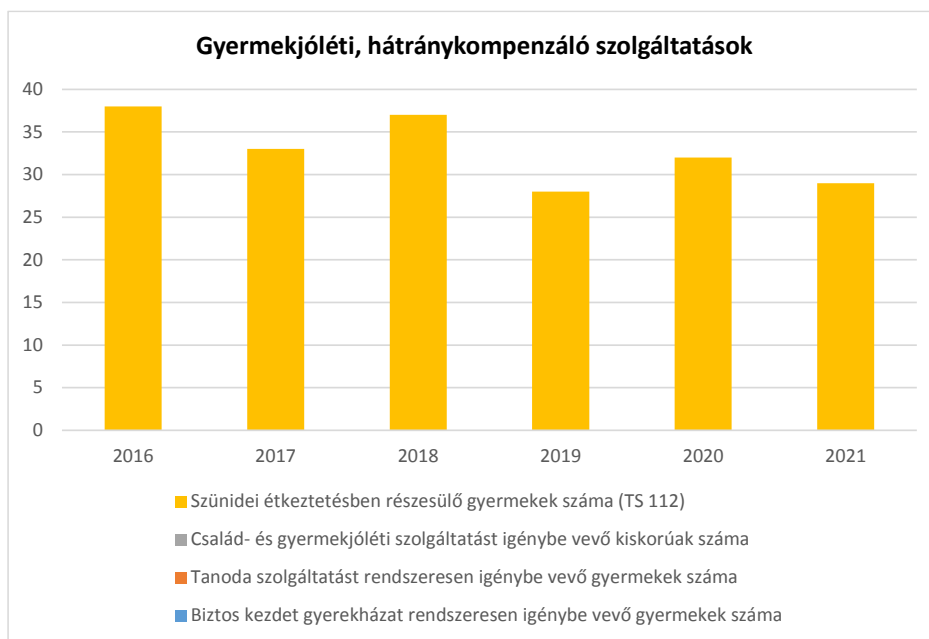
Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az oktatási intézményekben a pedagógusok heti rendszerességgel, külön foglalkoznak a hátrányos helyzetű, nehezebben tanuló diákokkal. Míg a kiemelkedően teljesítő, tehetséges tanulókat tanórákon kívüli szakkörökre, majd tanulmányi versenyekre küldik. A hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkeztetésben részesülnek, illetve ezen családok megsegítésére család- és gyermekjóléti szolgáltatás is biztosított.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	38
2017	n.a.	n.a.	n.a.	33
2018	n.a.	n.a.	n.a.	37
2019	n.a.	n.a.	n.a.	28
2020	n.a.	n.a.	n.a.	32
2021	n.a.	n.a.	n.a.	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hátrányos helyzetű gyermekek számának folyamatos növekedése	Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok)
Nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, pedagógusok között	Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok)
Gyermekeket érintő súlyos egészségügyi problémák	3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok, nyári táborok szervezése az egészséges életmódra nevelés jegyében, táplálkozási ismeretek fejlesztése, lelki segítség nyújtás, pszichés megsegítés)
Veszélyeztetett gyermekek magas száma	Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása
Végzettség nélküli iskolaelhagyók száma folyamatosan növekszik	Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

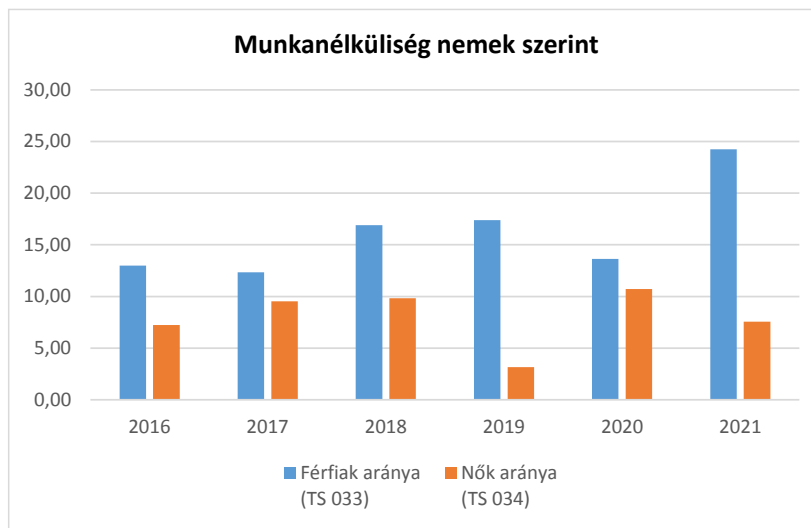
A térségben a nőket foglalkoztató munkahelyek nagy részét jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor adja. Sajnos a foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésünkre (családi állapot, gyermekek száma, (szak)képzettség, demográfiai adatok), ahogy a gyermekes családok gazdasági aktivitásáról sem rendelkezik önkormányzatunk objektív adatokkal, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

A helyi tapasztalatok alapján mindaz elmondható, hogy a nők foglalkoztatását leginkább gátló tényező a gyereknevelés, továbbá, hogy a családi feladatok és felelőségek elsősorban őket terhelik. A gyermeküket egyedül nevelő nők pedig pénzügyileg és érzelmileg is még jobban kiszolgáltatottak, meglévő szükségleteikről szintén nem állnak rendelkezésre adatok. Idősebb korban a nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem rendelkeznek a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaévekkel.

A településre vonatkozó statisztikai adatokból jól látszik, hogy az elmúlt időszakban folyamatosan nőtt a munkanélküli férfiak száma, míg a munkanélküli nők aránya változó, azonban a férfiakhoz képest kevesebb.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	12,99	7,25	10,12%
2017	12,33	9,52	10,93%
2018	16,9	9,84	13,37%
2019	17,39	3,17	10,28%
2020	13,64	10,71	12,18%
2021	24,24	7,55	15,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

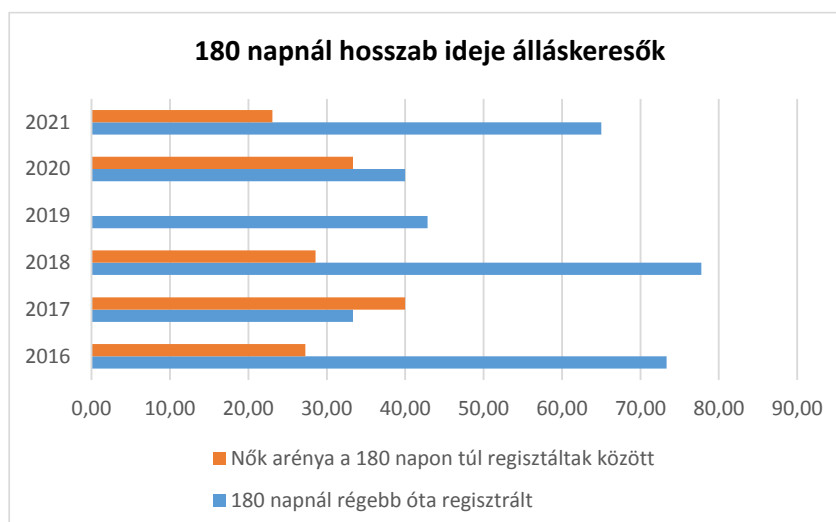

A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt években változó volt, hol kevesebben, hol többen voltak, ezt a tendenciát követi a nők aránya is.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	73,33	27,27
2017	33,33	40
2018	77,78	28,57
2019	42,86	0
2020	40	33,33
2021	65	23,08

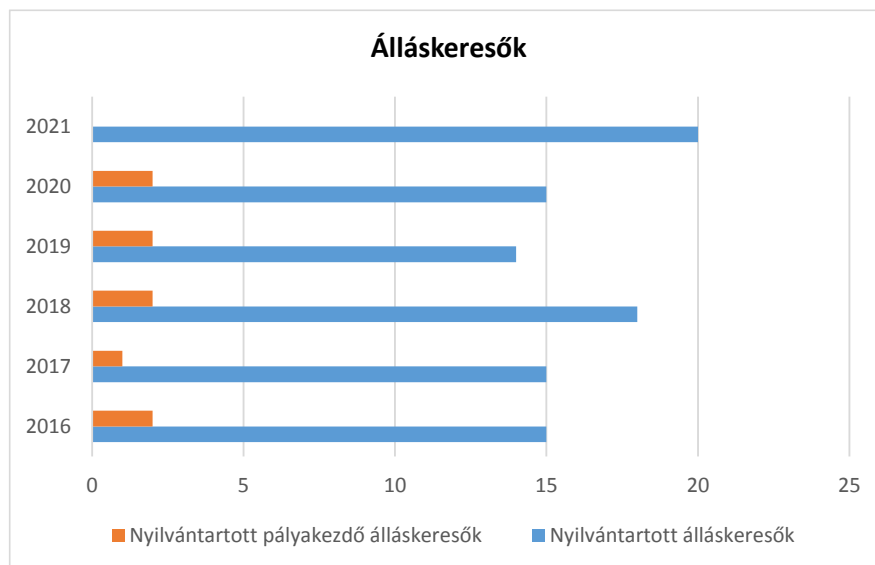
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állás keresők aránya évről évre változó nagyságrendben, de növekedett, ehhez képest a nyilvántartott pályakezdő állás keresők aránya jóval kevesebb volt.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	15	2
2017	15	1
2018	18	2
2019	14	2
2020	15	2
2021	20	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programokban az önkormányzat tapasztalata alapján nagyjából ugyanolyan számban vesznek részt nők és férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Sósvertikén is jellemző, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei jóval behatároltabbak, mint a legalább középfokú szakképzettséget szerzett társaiké, vagy a hasonló végzettségű férfiaké. A településen működő és női segéd, illetve betanított munkásokat

alkalmazó üzem nem található, Sósvertikén legfeljebb a közfoglalkoztatási programokban tudnak részt venni, illetve idényjellegű munkákat kaphatnak.

Sellyén a PIER Kft. helyi varrodájában és az Agrokémia Zrt.-nél alkalmaznak alacsonyabban képzett női munkaerőt.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők és férfiak foglalkoztatási szegregációja kapcsán az úgynevezett „üvegplafon” jelenséget vizsgálhatjuk, amely a két nem közötti egyenlőtlen bérezést és az egyéni kompetenciákhoz, lehetőségekhez való eltérő hozzáférést eredményezi. Így a nők jellemzően az alacsonyabb fizetésű munkakörökbe kerülnek, ami a gyermeküket egyedül nevelő anyák esetében további egzisztenciális és anyagi nehézségekhez vezet.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen védőnői ellátást a sellyei Egészségügyi Központban működő Védőnői Szolgálat biztosítja. A teljes körzetre 2022. évtől egy védőnő van.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen bölcsődei ellátás nem működik. Ezt az ellátását az Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha biztosítja Sellyén. Az óvodában a férőhelyek száma elegendő, férőhelyhiány miatt óvodás korú gyermeket még nem kellett elutasítani. Az intézmény nyitvatartása a munkavállaló szülők igényeinek megfelelően rendkívül rugalmas, reggelente 6:45-től várják a gyerekeket és délután 5 óráig biztonságban tudhatják őket

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	n.a.
2020	0	n.a.
2021	0	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család szerepe a tradicionális és modern társadalmakban egyaránt hatalmas jelentőséggel bír. A család az elsődleges szociális közeg, ahol a gyermekeknek értékeket adhatunk át és elsajátíthatják az alapvető nemi szerepeket, a társas érintkezés normarendszerének alapjait és ahol személyiségfejlődésük legérzékenyebb időszakában támogatást, biztonságot kapnak.

Az anyák várandósságuk alatt a legnagyobb segítséget és tájékoztatást a védőnőtől tudnak kapni. Ő az, aki rendszeresen tanácsokkal látja el a kismamát és végig koordinálja a terhesség ideje alatt

szükséges vizsgálatok elvégzését. A védőnő legtöbbször a kismama otthonába ellátogatva életvezetési tanácsokat ad, megtanítja a szükséges gyakorlatokat, praktikákat, ezáltal készítve fel a családot a kisbaba fogadására.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal a nőket érő erőszak és családon belüli erőszak eseteinek a számáról. Az érintettek azonban egyre gyakrabban veszik igénybe ilyen esetekben a jelzőrendszert, amelynek tagjai (rendőrség, családsegítő szolgálat) így a segítségükre tudnak lenni problémáik megoldásában. A településen élők ezen problémáik megoldásában igénybe vehetik a Sellyei Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Sósvertikén sem anyaothton, sem családok átmeneti otthona nem üzemel, bár bizonyos krízishelyzetekben szükség lenne a szolgáltatásaikra az ilyen jellegű problémák megoldásában, ugyanakkor az esetek alacsony száma miatt a településen ezen intézmények működtetése nem indokolt. Ugyanakkor a térség nagyobb településén, pl. Sellyén, egy ilyen otthon kialakítása megoldást jelenthetne a kisebb települések számára is.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Sósvertikén a nők a helyi közéletben aktív szerepet vállalnak, így a településen egyáltalán nem beszélhetünk a nők helyi közéletből való kirekesztéséről.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket a településen fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, ezért Sósvertike Község Önkormányzata a felszámolásukra nem indított az elmúlt időszakban különböző kezdeményezéseket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkavállalás nehézségei a nők körében (főleg a gyermek születését követően)	Családi napközi férőhelyeinek bővítése, tapasztalt, mentorhálózat kiépítése
A szülői minták és attitűdök rossz alkalmazása, degradálódása	Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére

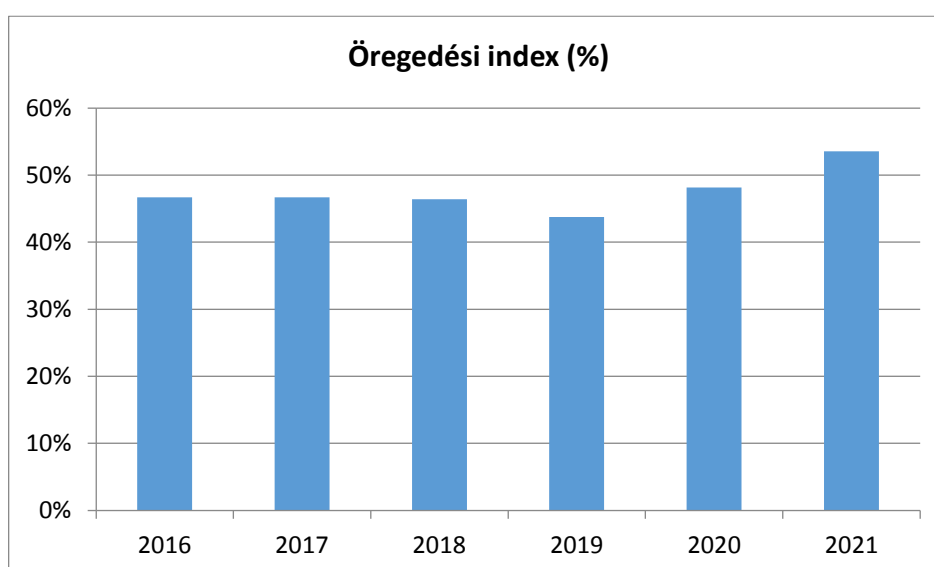
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Sósvertike társadalmára jellemző az öregedési index fokozatos növekedése, amely jelenség az állandó népességen belül a 65 év feletti lakosok számának folyamatos növekedésével magyarázható a 0-14 éves korosztály számának stagnálása mellett.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	14	30	46,67%
2017	14	30	46,67%
2018	13	28	46,43%
2019	14	32	43,75%
2020	13	27	48,15%
2021	15	28	53,57%

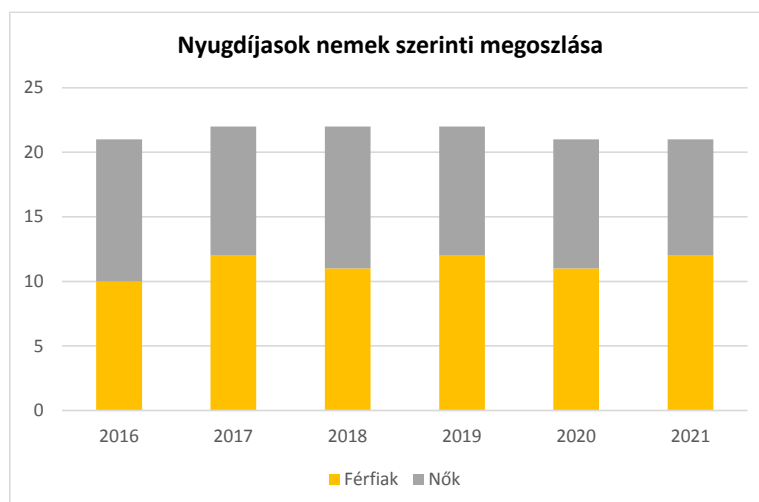
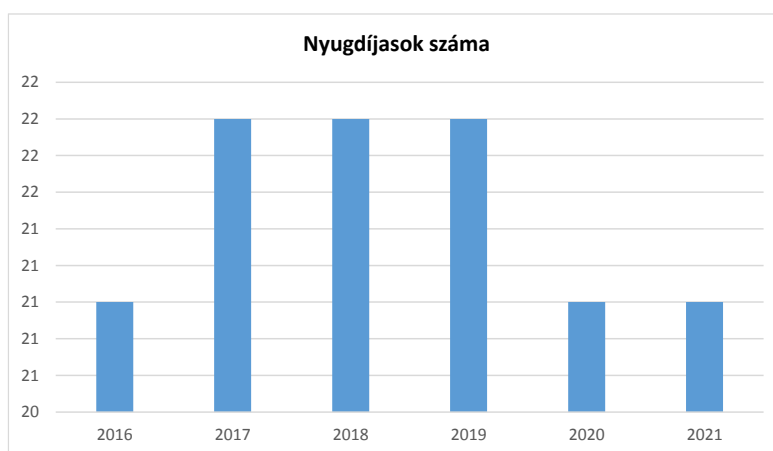
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen nyugdíjban, vagy valamilyen nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma és aránya az elmúlt években stagnál, nemek szerinti megoszlása tekintetében a különbség elenyésző.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	10	11	21
2017	12	10	22
2018	11	11	22
2019	12	10	22
2020	11	10	21
2021	12	9	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

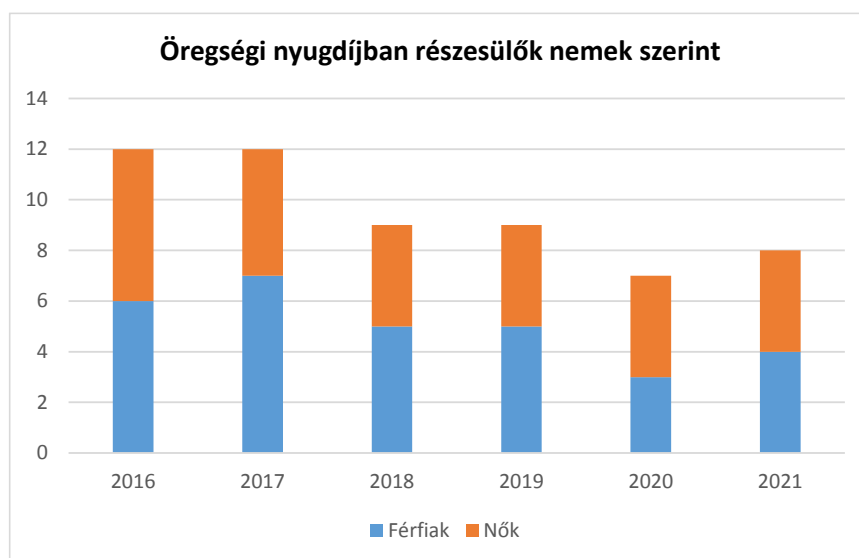

A nyugdíjszerű ellátásokat tekintve a legtöbben öregségi nyugdíjban részesülnek, a nemek közötti megoszlás szinte egyenő.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	0	0	6	6	0	3	n.a.
2017	0	0	7	5	0	2	0
2018	0	0	5	4	0	4	0
2019	0	0	5	4	0	2	0
2020	0	0	3	4	0	2	0
2021	0	0	4	4	0	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A térségi szinten jelentkező nagy arányú munkanélküliség (az átmeneti megoldásként szolgáló közfoglalkoztatási programok jelenléte ugyan csökkenti a ténylegesen munkanélküliek számát) miatt az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatása nem jellemző a településen.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	15	15	18	14	15	20
41-45 év (TS 042)	Fő	1	0	0	1	1	1
	%	6,67%	0,00%	0,00%	7,14%	6,67%	5,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	0	1	0	1	4
	%	13,33%	0,00%	5,56%	0,00%	6,67%	20,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	1	1	0	0	1
	%	6,67%	6,67%	5,56%	0,00%	0,00%	5,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	3	4	1	2	1
	%	6,67%	20,00%	22,22%	7,14%	13,33%	5,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	0	0	1	2	3
	%	0,00%	0,00%	0,00%	7,14%	13,33%	15,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Mivel a településen még alapfokú oktatási intézmény sem található, így az idősek élethosszig tartó tanulását támogató programok ritkán valósulnak meg helyben. A nyugdíjasok legközelebb Sellyén érhetik el a számukra rendezett foglalkozásokat (pl. számítógép használatát bemutató órák), az eseményekről a lakosság a polgármesteri hivatal és a művelődési ház faliújságáról tájékozódhat, azonban az önkormányzathoz nem érkezett eddig igény, érdeklődés ezzel kapcsolatban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan jellegű információval, mely szerint a településen bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna a foglalkoztatás területén az életkora miatt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

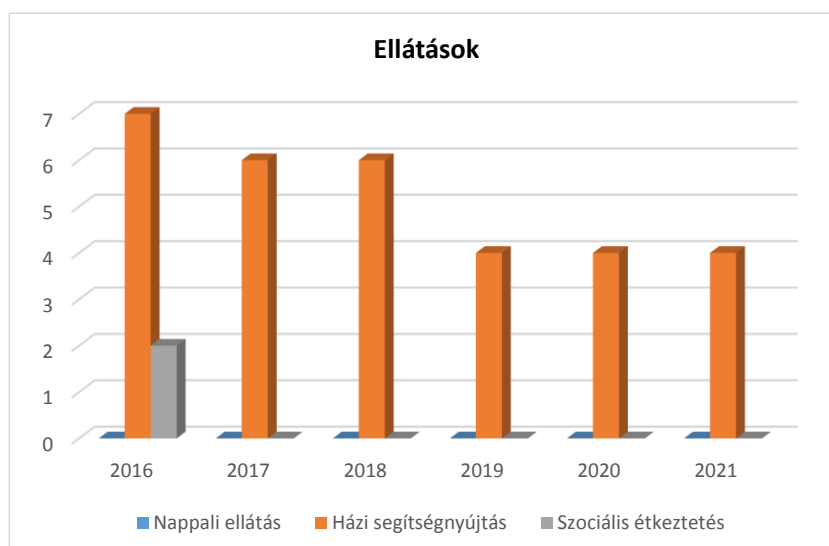
Hasonlóan a térség többi településéhez, Sósvertike egészségügyi ellátását is a Sellyén található Ormánság Egészségközpont biztosítja. A pályázati támogatásból létrehozott, 2011-ben átadott új, járóbeteg-szakellátó központban kapott helyet a két háziiorvosi és egy házi gyermekorvosi rendelő, illetve a rendelési időben működő szakellátások.

A környező falvakba a háziiorvosok hetente, vagy kéthetente rendszeresen kilátogatnak, hogy helyben lássák el a betegeket, a hét többi napján Sellyén rendelnek, itt tudják csak elérni őket a lakosok.

Az alábbi táblázat alapján a házi segítségnyújtást az idős lakosság egy része veszi csak igénybe, 2016-ban és 2017-ben a lakosok fele, míg azt követő években már csak a harmada vette igénybe ezt a szolgáltatást. Szociális étkeztetést az utóbbi években nem vettek igénybe az idős lakosok.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	14	0	7	2
2017	14	0	6	0
2018	13	0	6	0
2019	14	0	4	0
2020	13	0	4	0
2021	15	0	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A jelenleg a Csorba Győző Könyvtár feladatellátása alatt álló helyi könyvtár közművelődési szintérenként működik a településen. Gyűjteménye a felmerülő igényeknek megfelelően folyamatosan változik. A tapasztalatok alapján leginkább az idősek közül kerülnek ki azokat a látogatók, akik rendszeresen igénybe veszik a szolgáltatásokat és leadják kéréseiket a minden héten ide érkező könyvtárosnak.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártasságával kapcsolatban jelenleg nem rendelkezik az önkormányzat kellő információkkal. Feltételeink szerint az érintett célcsoport kevésbé ért a számítástechnikához és bár az internet elérhető a településen, közülük csak kevesen használhatják, valószínűleg megfelelő számítógép, okostelefon sincs a birtokukban. Az intézkedések megvalósítása során szükséges felmérni a jártasságukat és elérendő céljaikat, hiszen az informatika alkalmazása lehet az egyik eszköz, ami kizökkenti az időseket az elmagányosodásból, elszigeteltségből, mivel használatával könnyebben tudják tartani a mindennapi kapcsolatot gyermekeikkel, unokáikkal.

d) a generációk közötti programok.

Generációk közötti programok szervezésére külön nem kerül sor, mivel a helyi rendezvényeken, programokon közösen vesznek részt a különböző generációk.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A település időseinek kisebbik része párban él, míg többségük teljesen egyedül, önálló háztartásban, ugyanis gyermekeik külön házba, vagy esetleg nagyobb városba költöztek. Ezért sok esetben gondot okoz, hogy az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ha ilyen-olyan indokkal bekopogtatnak hozzájuk. Ilyenkor volt példa arra, hogy ezek az idegenek az időseket kirabolták, értékeiket eltulajdonították. Fontos lenne felhívni a figyelmet arra, hogy a nyugdíjas korcsoport ne bízson meg mindenkiben és legfőképpen ne engedjenek be idegeneket az otthonaikba. Tájékoztatni kellene őket arról is, hogy ha megtörténik a baj, kihez tudnak fordulni, milyen lehetőségeik vannak.

Továbbá Sósvertikén jelenleg nincsenek olyan programok, amelyek például a felelősségteljes pénzgazdálkodásra, az elektronikus hivatali ügyintézésre, a számítástechnikai eszközök és az internet használatára tanítanak az időseket, átadnák számukra a szükséges ismereteket, információkat. Előzetes igényfelmérést követően hasonló programok szervezése indokolt lenne esetükben is.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az alacsony összegű nyugdíjak miatt gondot okoz a gyógyszerek kiváltása, és a lakhatás fenntartása.	A vonatkozó települési támogatások igénylésének és szabályzásának átgondolása a testületi tagok észrevételei szerint és a rendelkezésre álló források átcsoportosítása.
Növekszik az egyedül élők aránya, nagy az elmagányosodás kockázata.	Közösségi, kulturális és hagyományőrző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben.
Az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ezek az idegenek pedig kirabolják őket.	Felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni az időseket a lehetőségeikről.
Idősek informatikai jártassága nem ismert szükség esetén annak fejlesztése.	Adatbázis készítése az idősek informatikai képzettségéről, informatikai képzés szervezése.
Kevés tájékoztatást kapnak az idősek az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában.	Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban.

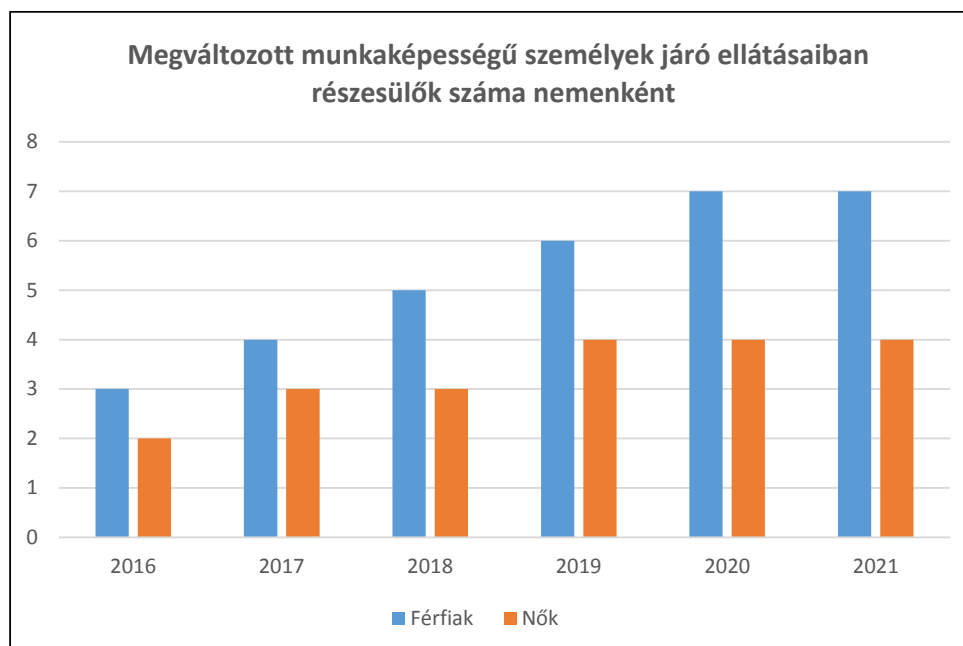
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Sósvertike településen a megváltozott munkaképességűek aránya évről évre nő. Ebben a célcsoportban nemek szerinti megoszlásban a férfiak aránya magasabb, mint a nőké. 2021. évben már szinte dupla annyi megváltozott munkaképességű férfi élt Sósvertikén, mint nő.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	3	2	5
2017	4	3	7
2018	5	3	8
2019	6	4	10
2020	7	4	11
2021	7	4	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Sósvertikén speciálisan a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatását előtérbe helyező munkáltató sajnos nem található. A közfoglalkoztatás keretében pedig sajnos nincs lehetősége az önkormányzatnak a fogyatékkal élő személyeket elhelyezni, mivel a programok elsősorban fizikai munkavégzést igényelnek (pl. közterületek karbantartása).

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Munkavállalási lehetőség a fogyatékkal élők számára a szomszédos járás székhelyen lehetséges, azonban az oda való utazás megnehezítheti a munkavállalást.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan jellegű információval, mely szerint a településen bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna a foglalkoztatás területén a megváltozott munkaképessége miatt.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A térség településein a fogyatékkal élők önálló életvitelét a házi segítségnyújtás keretein belül biztosítják az önkormányzatok. Sósvertikén ezt az alapszolgáltatást a SZOCEG Kft. segítségével látjuk el. Azonban a házi segítségnyújtás, mint a szociális alapellátás része a felmerülő problémákat nem képes minden esetben teljes körűen kezelni. Fogyatékkal élők ellátását biztosító támogató szolgálat jelenleg nem működik, bár több kiskorú él a járásban, akinek a speciális foglalkoztatását csak a megyeszékhelyen tudják megoldani, és az utazás a családok számára nagy anyagi terhet jelent.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jelenleg is hatályos jogszabályok a fogyatékkal élők számára plusz támogatásokat biztosítanak esélyegyenlőségük javítása érdekében.

Ezen ellátási formák a következők:

- fogyatékosági támogatás: a súlyos fogyatékkal élő személyek részére az esélyegyenlőséget segítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá állapotából eredő társadalmi hátrányok mérséklésére.
- rokkantsági járadék: az a személy jogosult, aki 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os, vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és részére nyugellátást, baleseti nyugellátást nem állapították meg.
- közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépjárműszerzési és átalakítási támogatásban részesíthetők.
- parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki:
 - közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 - látási, értelmi, mozgásfogyatékosnak, autistának minősül,
 - a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki gyengén látónak minősül
- fogyatékkal élő személyek számára biztosított alap- és szakellátási formák:
 - szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat.
 - szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, gondozóháza, rehabilitációs intézmények, lakóotthon.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi és a rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférés a szomszédos járás székhelyen működnek, elérhetőségüket falubusszal történő szállítással oldja meg az Önkormányzat.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A településen a polgármesteri hivatal és a művelődési ház épületének akadálymentesítése valósult meg.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A polgármesteri hivatalon és a művelődési házon kívül más épületen nem megoldott sem a fizikai, sem az információs-kommunikációs akadálymentesítettség.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Önkormányzatunk nem rendelkezik adattal arra vonatkozóan, hogy a település munkahelyei akadálymentesítve vannak-e.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településen a járdák jelentős felújításra szorulnak, azok minősége nem megfelelő a fogyatékkal élő személyek közlekedésére. Az autóbuszokat sem tudják igénybe venni, további nehézség, hogy nincs a mozgáskorlátozott személyek részére biztosított közlekedési támogatás.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Helyben nem állnak rendelkezésre szolgáltatások, jelenleg a járásban sehol sem működik a fogyatékkal élőket ellátó nappali intézmény. A fogyatékkal élő személyek szociális szakellátása, a hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek ellátása legközelebb Szigetváron és Pécsen megoldott.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Fokozott odafigyelés, személyre szabott segítségnyújtás hivatali ügyintézéskor, kérelmek megírásában való segítség és a közfoglalkoztatási programok során megtermelt zöldségek kiosztásakor kiemelt figyelem tanúsítása említhető meg a pozitív diszkrimináció alatt.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek külön programok szervezve a fogyatékossgal élők számára.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen a fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák felszámolására irányuló kezdeményezésekről az Önkormányzat nem rendelkezik adattal.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékossgal élő személyekről készített adatbázisa az önkormányzatnak nem naprakész.	Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékossgal élő személyeiről és betegségük kategorizálása.
A településen nincs munkalehetőség a fogyatékossgal élő személyek számára.	Speciálisan a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási lehetőségeinek megteremtése.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közúthálózat, járdák felújításának szükségessége, alapszintű humán közszolgáltatások nehezen elérhetők.	Járófelületek, úthálózat fejlesztése, megújítása, helyi közösségi közlekedés szervezése, közterület karbantartás eszköz állomány fejlesztése.
Közbiztonság javításának szükségessége.	Közbiztonság elősegítése, közterületeken térfigyelő kamerák elhelyezése.
Turizmus visszaesése.	Turizmus fejlesztése, rendezvények támogatása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A Sellye Család- és Gyermejkölési Központ, a rászoruló családok érdekeit tartja szem előtt, kliensei is főként ebből a két célcsoportból kerülnek ki.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Sósvertike Község Önkormányzata maximálisan együttműködik a sósvertikei Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, illetve a református és a római katolikus egyház helyi képviselőivel a helyi esélyegyenlőségi programban meghatározott célok elérése érdekében. Az intézkedési tervek megvalósításába aktívan bevonja az említett képviselőket, a bizottságok, egyesületek tagjait.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Sósvertike Község Önkormányzata a Sellyei Járás része, így a Szervezeti és Működési Szabályzata alapján (16/2013. (XI.17.) részt vesz a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulásban, illetve a Sellye Térségi Intézményi Társulásban, amely fenntartásában működik az Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha, ennek keretében gondoskodik a mini bölcsődei ellátásról, az óvodai nevelés feladatellátásról és gyermekétkeztetéséről. Tagja még a Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulásnak és a Sellyei Kistérségi Ivóvíz-minőség Javító Önkormányzati Társulásnak, továbbá a környező településekkel közösen együttműködik a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal fenntartásában.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Sósvertike Roma Nemzetiségi Önkormányzata tevékeny részt vállal a roma etnikumú lakosság esélyegyenlőségét célzó intézkedések megvalósításában, így a fejlesztő és egyéni kompetencia-felmérő programok kidolgozásában, az értékteremtő képzések, vagy az antidiszkriminációs programok szervezésében a helyi lakosság és a potenciális munkáltatók körében.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen jelenleg nem működik olyan civil szervezet, amely bármely célcsoport vonatkozásában, az esélyegyenlőség megvalósítása és biztosítása érdekében tevékenykedne.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen, jelenleg a piaci szektorban működő vállalkozások részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában, sajnálatos módon nem megoldott, azonban az Esélyegyenlőségi Program megvalósítása során igyekszünk a hiányzó adatokat összegyűjteni. Ezért fontos, hogy megfelelő adatokhoz, információkhoz jussunk a roma származásúak, a nők, az idősek, és a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásával, szakképzettségével és bérezésével kapcsolatban.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program előkészítésébe és véleményezésébe Önkormányzatunk aktívan bevonta a településen és a térségében működő intézmények munkatársait, a nemzetiségi önkormányzat és civil szervezet vezetőit. Így részt vettek a járásban működő háziorvosok és védőnők, a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának, a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központnak, a Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskolának, az Ormánsági Tücsök Óvoda Bölcsőde és Konyhájának a kollégái, továbbá a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke a HEP újragondolásában. A HEP Fórumra minden résztvevő meghívást kapott, ahol elmondhatták véleményüket, javaslataikat és ötleteiket. A kidolgozás fázisában, egy-egy célcsoport helyzetelemzésekor, valamint az intézkedések megfogalmazásakor pedig a HEP referens személyesen, vagy telefonon is felkereste az érintetteket, a bővebb információkkal rendelkező szakembereket.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Sósvertike Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása során a résztvevő partnerek, szervezetek, intézmények munkatársai és vezetői, illetve a lakosság részére, észrevételeik közlésére lehetőséget biztosít a közmeghallgatás, valamint az évente megrendezésre kerülő HEP Fórum keretein belül. Továbbá jelzéssel élhetnek a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal ügyfélfogadási idejében a polgármesternél, a jegyzőnél, illetve a Hatósági és Szociális Osztály vezetőjénél.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> • Az aktív korú lakosság körében többen nem rendelkeznek piacképes képesítéssel. • Alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magatartás hiánya. • Látens diszkrimináció, főként a romák körében. 	<ul style="list-style-type: none"> • Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása. • Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése. • Antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében.
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> • Hátrányos helyzetű gyermekek számának folyamatos növekedése • Nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, pedagógusok között • Gyermekeket érintő súlyos egészségügyi problémák • Veszélyeztetett gyermekek magas száma • Végzettség nélküli iskolaelhagyók száma folyamatosan növekszik 	<ul style="list-style-type: none"> • Hátrányos helyzetű gyermekek Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok) • Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok) • 3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok, nyári táborok szervezése az egészséges életmódra nevelés jegyében, táplálkozási ismeretek fejlesztése, lelki segítség nyújtás, pszichés megsegítés) • Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása • Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában

Nők	<ul style="list-style-type: none"> • Munkavállalás nehézségei a nők körében (főleg a gyermekszületését követően) • A szülői minták és attitűdök rossz alkalmazása, degradálódása 	<ul style="list-style-type: none"> • Családi napközi férőhelyeinek bővítése, tapasztalt, mentorhálózat kiépítése • Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> • Az alacsony összegű nyugdíjak miatt gondot okoz a gyógyszerek kiváltása, és a lakhatás fenntartása. • Növekszik az egyedül élők aránya, nagy az elmagányosodás kockázata. • Az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ezek az idegenek pedig kirabolják őket. • Idősek informatikai jártassága nem ismert, szükség esetén annak fejlesztése. • Kevés tájékoztatást kapnak az idősek az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában. 	<ul style="list-style-type: none"> • A vonatkozó települési támogatások igénylésének és szabályzásának átgondolása a testületi tagok észrevételei szerint és a rendelkezésre álló források átcsoportosítása. • Közösségi, kulturális és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben. • Felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni az időseket a lehetőségeikről. • Adatbázis készítése az idősek informatikai képzettségéről, informatikai képzés szervezése. • Tájékoztató előadásorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban.
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> • A fogyatékkal élő személyekről készített adatbázisa az önkormányzatnak nem naprakész. • A településen nincs munkalehetőség a fogyatékkal élő személyek számára. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása. • Speciálisan a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási lehetőségeinek megteremtése.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Közúthálózat, járdák felújításának szükségessége, alapszintű humán közszolgáltatások nehezen elérhetők. • Közbiztonság javításának szükségessége. • Turizmus visszaesése 	<ul style="list-style-type: none"> • Járófelületek, úthálózat fejlesztése, megújítása, helyi közösségi közlekedés szervezése, közterület karbantartás eszköz állomány fejlesztése. • Közbiztonság elősegítése, közterületeken térfigyelő kamerák elhelyezése. • Turizmus fejlesztése,

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a helyi társadalom elfogadott, egyenrangú, a közösségért tenni akaró tagjai.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők száma csökkenjen, mindenki találjon a képességeinek és végzettségének megfelelő munkát, melynek bérezése elegendő a mindennapi megélhetésen kívül a jövőről való gondoskodáshoz is.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges környezetben, nyugodt családi körülmények között éljenek. Nevelésük és oktatásuk során elsajátítsák és betartsák a közösségi normákat, valamint versenyképes tudást, képesítést szerezzenek a jövőre nézve, amire tudják a jövőjüket alapozni.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, problémáik megoldásában igyekszünk segítséget nyújtani.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családon belüli erőszak szankcionálását, a női munkavállalás helyi feltételeinek megteremtését, munkanélküliségük csökkentését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők mindennapi életkörülményeinek javulására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés fenntarthatóságának eredményeinek	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Járófelületek, úthálózat fejlesztése, megújítása, helyi közösségi közlekedés szervezése, közterület karbantartás eszközállomány fejlesztése.	Beazonosított probléma a közúthálózat, járdák felújításának szükségessége, alapszintű humán közszolgáltatások nehezen elérhetők.	Járófelületek, úthálózat fejlesztése, megújítása, helyi közösségi közlekedés szervezése, közterület karbantartás eszközállomány fejlesztése.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2030), Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Közúthálózat, járdák mielőbbi felújítása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Felújított közúthálózat, járdák hossza	Pályázati forrás	Felújított közúthálózat, járdák folyamatos karbantartása	Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó más településeket is érint a felmerült probléma, ezért annak megvalósítása közös együttműködéssel is lehetséges.
2	Közbiztonság elősegítése, közterületeken térfigyelő kamerák elhelyezése,	Beazonosított probléma, a közbiztonság javításának szükségessége	Megfelelő közbiztonság biztosítása	nincs	Nemzeti Fejlesztés 2030	Megfelelő közbiztonság biztosítása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Javuló közbiztonság	Pályázati erőforrás	folyamatos monitoring	Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó más településeket is érint a felmerült probléma, ezért annak megvalósítása közös együttműködéssel is lehetséges.
3	Turizmus fejlesztése, rendezvények támogatása	Beazonosított probléma, helyi turizmus visszaesése, közösségi programok, rendezvények	A helyi turizmus fejlesztése, közösségi programok, rendezvények szervezése.	nincs	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	A helyi turizmus fejlesztése, közösségi programok, rendezvények szervezése	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Növekvő turizmus, rendezvények, programok száma.	Pályázati erőforrás	Folyamatos monitoring	Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó más településeket is érint a felmerült probléma, ezért annak

		hiánya.										megvalósítása közös együttműködéssel is lehetséges.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása	A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön felmerült beazonosított problémaként, hogy az aktív korú lakosság körében többen nem rendelkeznek piacképes képesítéssel. Ez esetben fejlesztési lehetőségként piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítását képzeljük el.	A mélyszegénységben élők és romák körében több személy rendelkezzen piacképes képzettséggel.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Új Roma Stratégia(2019-2030)	Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Megvalósult képzések, tanfolyamok	Pályázati források	Lakosság motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása	nem releváns
2	Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése	A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel az alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes	A helyi lakosok rendelkezzenek alapvető pénzgazdálkodási ismeretekkel	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Új Roma Stratégia (2019-2030)	A mélyszegénységben élők és a romák számára olyan programok szervezése, amely mérsékli az alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magatartás hiányát.	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Programokon résztvevő személyek száma	Pályázati forrás, pénzügyi szakember alkalmazása	Lakosság motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	nem releváns

		magatartás hiánya.										
3	Antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében	A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a látens diszkrimináció főként a romák körében. Erre megoldásként merült fel antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében.	Megszűnik a látens diszkrimináció a helyi romák kapcsán.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030, Új Roma Stratégia (2019-2023), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Olyan antidiszkriminációs programok megvalósítása, amelyek közelebb hozzák egymáshoz a roma és nem roma etnikumú polgárokat a kultúrájuk, hagyományaik, szokásaik megismertetése által.	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Antidiszkriminatív jellegű programok száma.	Pályázati forrás, hagyományörző csoportok közreműködése	Lakosság motiválása, új szereplők bevonása, folyamatos monitoring tevékenység	nem releváns

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok)	A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek száma folyamatosan növekszik, ezért szükséges az alapvető kompetenciáik felmérése és fejlesztése.	A hátrányos helyzetű gyermekek alapkészségei és -kompetenciái elérik az életkoruknak megfelelő szintet.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Új Roma Stratégia (2019-2030), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032),	Egyéni és csoportos foglalkozások szervezése, szakember bevonásával	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Gyermekek készségei folyamatosan fejlődnek	Pályázati forrás, fejlesztő pedagógus alkalmazása	Lakosság motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó más településeket is érint a felmerült probléma, ezért annak megvalósítása közös együttműködéssel is lehetséges.
2	Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat	A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított	Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat	nincs	Magyar Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2030), Új Roma Stratégia	A nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Működő szülő klubok, megvalósult családi napok	Pályázati források	Lakosság motiválása, folyamatos érdeklődés	nem releváns

	elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok)	problémaként merült fel, hogy nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, pedagógusok között. Ezért fejlesztési javaslatként a nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítését fogalmazzuk meg (pl. szülő klub, családi napok).	elmélyítés		(2019-2030), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a gyermekeknek" Stratégia (2007-2032)	elmélyítése érdekében szülő klubok és családi napok szervezése			száma		fenntartása	
3	3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészség tudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok, nyári táborok szervezése az egészséges életmódra nevelés jegyében, táplálkozási ismeretek fejlesztése, lelki segítség nyújtás, pszichés megsegítés)	A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a gyermekeket érintő súlyos egészségügyi problémák megléte. Ezért célként fogalmazzuk meg a 3-14 éves korosztály egészségfejlesztését, az egészség tudatosság ösztönzését (pl. egészség- és sportnapok, nyári táborok szervezése az egészséges életmódra nevelés jegyében, táplálkozási ismeretek fejlesztése, lelki segítség nyújtás, pszichés	Nő az egészség tudatosság a fiatal generáció hozzáállásában	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Nemzeti Ifjúságért Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A fiatal korosztály egészségfejlesztése, egészség tudatosság ösztönzése, egészség- és sportnapok szervezése a bevonásukkal	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Megvalósult sport- és egészségnapok, szervezett táborok száma	Pályázati források, házi orvos, védőnő, testnevelés tanárok, edzők bevonása	Fiatalok ösztönzése, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó más településeket is érint a felmerült probléma, ezért annak megvalósítása közös együttműködéssel is lehetséges.

		megsegítés).										
4	Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása	A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a veszélyeztetett gyermekek magas száma. Ezért igyekszünk a szülők ismereteinek bővítését célzó programokat megvalósítani a gyermekgondozás, -nevelés terén, a helyes, támogató szülői attitűd kialakítása végett.	Helyes, támogató szülői attitűd kialakítása	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Megtartott tanácsadások száma és az azon megjelent személyek száma	Pályázati forrás, védőnő, családsegítők bevonása	Lakosság motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	nem releváns
5	Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában	A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy a végzettség nélküli iskolaelhagyók száma folyamatosan növekszik. Ezért fontos feladat lenne a hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában.	Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, támogatása	nincs	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Gyermekek tehetséggondozása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	A továbbtanuló gyermekek és végzettséget szerzett fiatalok száma	Pályázati forrás	Fiatalok motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Családi napközi férőhelyeinek bővítése, tapasztalt	A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során	Jól működő családi napközi Sellyén, elegendő	Sellyei Járási Esélyteremtő	"Legyen jobb a gyermekeknek" Stratégia (2007-	Sellyén jelenleg is működő családi napközi	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Férőhelyek megnövekedett	Pályázati forrás	Intézmény folyamatos	nem releváns

	mentorhálózat kiépítése	településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy a térségben nincs bölcsődei ellátás. Ezért a jelenleg is működő családi napközi férőhelyeinek bővítését javasoljuk.	férőhellyel	Programterv	2032), Nők és Férfiak Társadalmi Esélyegyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	férőhelyeinek bővítése			száma		fejlesztése	
2	Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére	A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a szülői minták és attitűdök rossz alkalmazása, degradálódása. Fejlesztési javaslatként szülőklubok szervezését tervezzük: szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére.	Szülők szemlélete megváltozik, elsajátítják a foglalkozásokon mutatott készségeket, megosztják egymással tapasztalataikat	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	"Legyen jobb a gyermekeknek" Stratégia (2007-2032)	Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Foglalkozások száma, résztvevő személyek száma	Pályázati forrás, védőnő, családsegítők bevonása	Lakosság motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása	Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó más településeket is érint a felmerült probléma, ezért annak megvalósítása közös együttműködéssel is lehetséges.
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Közösségi, kulturális és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben	Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy növekszik az egyedül élők aránya, nagy az elmagányosodás kockázata. Megoldást jelentene közösségi, kulturális	Az idősek részére történő közösségi, kulturális és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése által csökkenne az elmagányosodás kockázata	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Új Roma Stratégia 82019-2030), Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Közösségi, kulturális és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Közösségi programok száma és a résztvevő személyek száma	Pályázati forrás	Idősek motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása	nem releváns

		és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben.										
2	Felhívni az idősek figyelmét, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni kell őket a lehetőségeikről	Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ezek az idegenek pedig kirabolják őket. Ezért szükséges felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni kell az időseket a lehetőségeikről.	Felhívni az idősek figyelmét, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni kell őket a lehetőségeikről	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Figyelemfelkeltő programok szervezése az idősek részére, a rendőrség bevonásával	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Figyelemfelkeltő rendezvények száma és a résztvevők száma	Pályázati forrás, rendőrség bevonása	Érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	nem releváns
3	Adatbázis készítése az idősek informatikai képzettségéről, informatikai képzések szervezése	Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy az idősek informatikai jártassága nem ismert. Ezért célszerű lenne egy adatbázis készítése az informatikai képzettségükről.	Megismerni az idősek informatikai képzettségét, megfelelő képzések szervezése.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Adatbázis készítése az idősek informatikai képzettségéről, képzések szervezése	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Adatbázis létrejötte, részletessége, képzések száma, azon résztvevők száma	Pályázati forrás, önkormányzati humán erőforrás	Az adatbázis folyamatos karbantartása, idősek motiválása képzéseken való részvétellel	nem releváns

4	Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban	Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként fogalmazódott meg, hogy kevés tájékoztatást kapnak az idősek a felelősségteljes pénzgazdálkodás, az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában. Ezért szükséges tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban.	Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban az idősek részére	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Az idősek tájékoztatása a felelősségteljes pénzgazdálkodás, az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Előadások száma, résztvevők száma	Pályázati forrás, külső szakemberek bevonása	Idősek motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	nem releváns
---	---	---	---	---	--	--	--------------	------------------------	-----------------------------------	--	--	--------------

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása	A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként fogalmazódott meg, hogy az érintett személyekről készített adatbázisa az önkormányzatnak nem naprakész. Így fejlesztésként javasoljuk egy naprakész adatbázis készítését a	Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030, Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Egy naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről, betegségük kategorizálásával	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Elkészült adatbázis, annak részletessége	Önkormányzati forrás	Az adatbázis folyamatos karbantartása szükséges	nem releváns
---	---	---	---	---	---	--	--------------	------------------------	--	----------------------	---	--------------

		település fogyatékkal élő személyeiről, betegségük kategorizálásával.										
2	Speciálisan a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási lehetőségeinek megteremtése	Beazonosított probléma, hogy a településen nincs munkalehetőség a fogyatékkal élő személyek számára.	Munka lehetőség speciálisan a fogyatékkal élők számára.	nincs	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030.	Speciálisan a fogyatékkal élő személyek számára munkahelyek teremtése.	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Speciális munkahelyek száma.	Pályázati forrás	Folyamatos monitoring	Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó más településeket is érint a felmerült probléma, ezért annak megvalósítása közös együttműködéssel is lehetséges.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

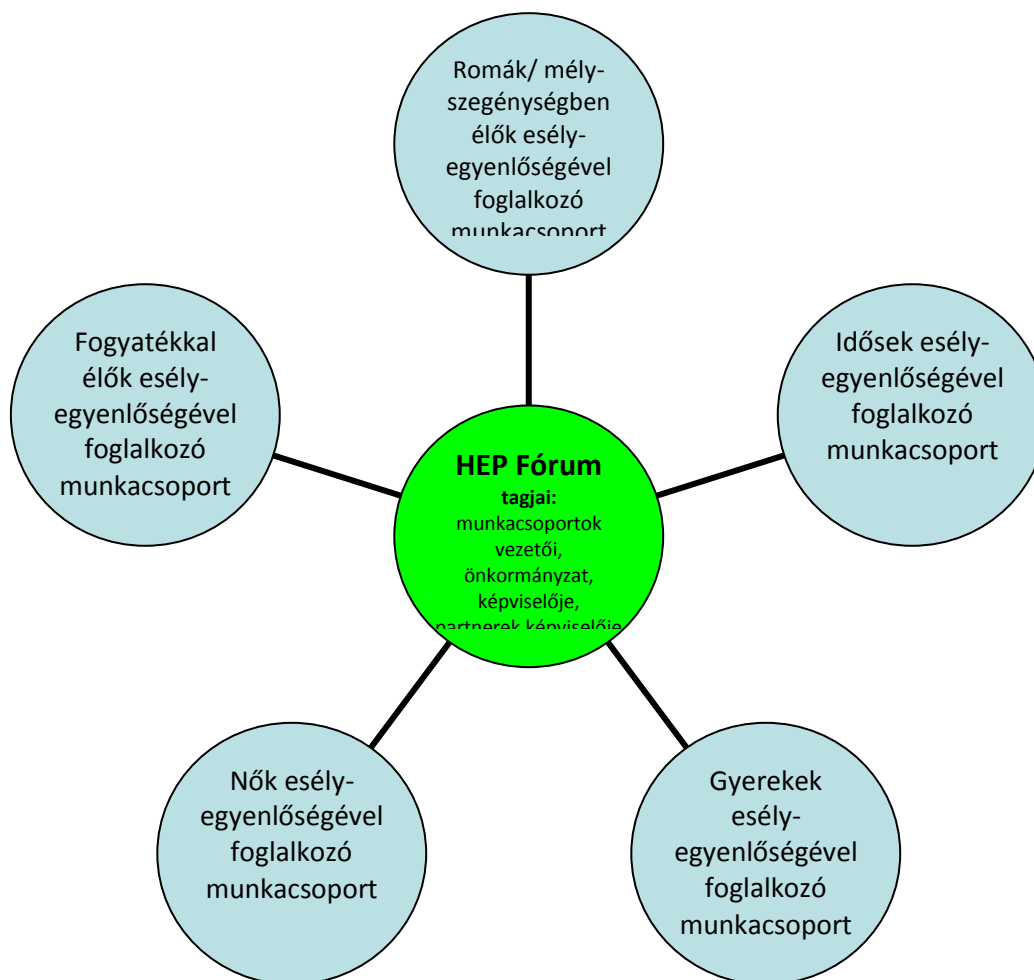
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Sósvertike Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sósvertike Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és azt a 14/2023. (II.14.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Sósvertike, 2023. február 27.

Böröcz Zsolt
polgármester

Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője

7960 Sellye, Dózsa György u. 1.

Tel: Fax: 73/580-900

E- mail: hivatal@sellye.hu

Kivonat

Készült: Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő- testületének **2023. február 14-i rendes nyilvános** képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Sósvertike Község Önkormányzata Képviselő-testülete **4 igen szavazattal**, tartózkodás, ellenszavazat nélkül a következő határozatot hozta:

14/2023. (II.14.) sz. Kt. határozat
a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról

A képviselő-testület „az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról” szóló 2003. évi CXXV. törvény és a kapcsolódó jogszabályoknak megfelelő szerkezetben megalkotott, Sósvertike Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját felülvizsgálta, s azt az írásbeli előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Böröcz Zsolt polgármester

Böröcz Zsolt s. k.
polgármester

Beák Laura s.k.
aljegyző

Kivonat hiteles:

Sellye, 2023. február 21.

de hirt
dr. Nóránt Tímea
jegyző

